

Obec Kolíňany

P R O G R A M
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE

Kolíňany

DO ROKU 2013

P R O G R A M

HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO

ROZVOJA OBCE

Kolíňany

DO ROKU 2013

Spracovateľ: E C O P L Á N

www.ecocity.szm.sk/pro

plánovacie dokumenty pre udržateľný rozvoj miest a obcí

- * územné plány, urbanistické štúdie
- * posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA/SEA)
- * projekty zveľadenia a regenerácie sídiel
- * programy rozvoja bývania

Zostavil: Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

SCHVÁLENÉ V OZ: 24.7. 2009

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programového dokumentu	5
1.2 Metodika a postup spracovania programového dokumentu	8
1.3 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií	11
1.4 Zoznam použitých skratiek	12
2. Analytická časť	13
2.1 Úvodná charakteristika obce	13
2.2 Súhrnná analýza situácie obce, vrátane analýzy realizovaných opatrení	13
2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb	13
2.2.2 História obce, pamiatky, tradície	15
2.2.3 Demografická situácia	16
2.2.4 Trh práce a sociálna situácia	20
2.2.5 Občianska vybavenosť	21
2.2.6 Hospodárska základňa	22
2.2.7 Rekreačia, šport a cestovný ruch	23
2.2.7 Prírodné podmienky a životné prostredie	23
2.2.8 Kultúra a spoločenské aktivity	25
2.2.9 Bytový fond	26
2.2.10 Technická infraštruktúra	28
2.2.11 Dopravná infraštruktúra	29
2.2.12 Činnosť a hospodárenie miestnej samosprávy	30
2.3 Analýza uplatňovanej stratégie a plánovacích dokumentov	33
2.4 Analýza názorov a rozvojových preferencií verejnosti	35
2.5 SWOT analýza	40
2.6 Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít	43
2.6.1 Audit zdrojov	43
2.6.2 Analýza problémov	44
3. Strategická časť	45
3.1 Opis stratégie a rozvojových priorít	45
3.2 Strategická vízia obce	48
3.3 Strategické ciele	48
4. Implementačná / programová časť	50
4.1 Plány opatrení a aktivít pre prioritné oblasti rozvojovej stratégie	50
4.1.1 Opatrenia a aktivity pre Prioritu A – Zvýšenie úrovne základnej infraštruktúry a kvality životného prostredia	51
4.1.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritu B – Rozvoj bývania, služieb a podnikania	54

4.1.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritu C – Progresívna a otvorená samospráva, efektívna správa majetku obce.	57
4.1.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritu D – Podpora identity obce a cestovného ruchu.	61
4.1.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritu E – Možnosti v oblasti kultúrno-spoločenského život a športu	65
4.2 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie	69
4.3 Časový harmonogram realizácie	69
4.4 Finančné zabezpečenie realizácie a finančný plán	70
4.5 Určenie indikátorov úspešnosti.	74
4.6 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu	74
5. Prílohy - Vázby na nadradené plánovacie a programové dokumenty.	76
5.1 Vázby programového dokumentu na prioritné osi a opatrenia Regionálneho operačného programu	76
5.2 Vázby programového dokumentu na priority a opatrenia PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja	79

1. Úvod

1.1 Účel programového dokumentu

Nové úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý nahradil predchádzajúci zákon č. 351/2004 Z. z.

Jednou z nich je aj obstarávanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len program rozvoja), ktorý patrí medzi základné programové dokumenty na podporu regionálneho rozvoja. Na základe týchto programových dokumentov sa realizuje podpora regionálneho rozvoja zo zdrojov EÚ. Vypracovaním programu rozvoja obec naplňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Tým zvyšuje svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže program rozvoja obce je jedným z dôležitých dokladov pre posúdenie žiadosti o poskytnutie pomoci z fondov EÚ a iných verejných zdrojov.

Ďalším dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú predmetom riešenia.

Program rozvoja obce má charakter strategického, t.j. dlhodobého až strednodobého rozvojového dokumentu. V súlade s aktuálnym programovým obdobím EÚ 2007-2013 je plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Kolíňany stanovený do roku 2013.

Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstav jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Kolíňany vypracovaním programu rozvoja deklaruje záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na nekoordinovaných „ad-hoc“ rozhodnutiach.

Program rozvoja je dôležitým nástrojom komunikácie voči potenciálnym investorom, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch.

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci
rozvojovú politiku na miestnej úrovni**

Program rozvoja je komplexným dokumentom, spájajúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom nájsť riešenie na všetky problémy. Podstatou je z množstva problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko kľúčových oblastí rozvoja.

Dlhodobý plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť sústavne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska nemá charakter všeobecne záväzného predpisu, je dokumentom koordinačným. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

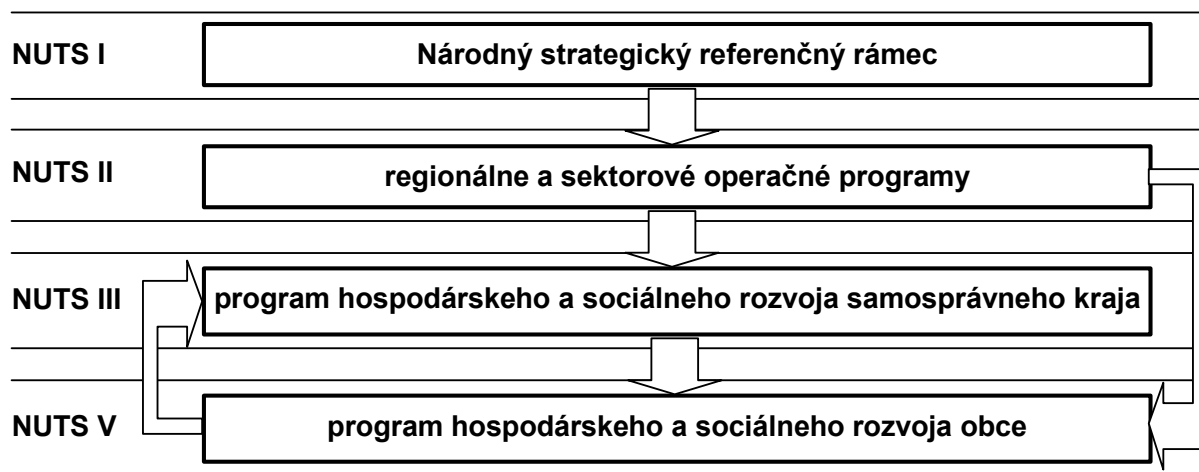
Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja

schvaľuje (resp. len jeho strategickú a implementačnú časť), rovnako ako aj prípadné zmeny a doplnky tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (§ 8) v zmysle neskorších zmien podľa Zákona č. 351/2004 Z. z., podľa ktorého Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kolíňany sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, Národným strategickým referenčným rámcom, vrátane jeho operačných programov.

Sústava základných programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja

1.2 Metodika a postup spracovania programového dokumentu

Metodické východiská

Súčasťou tohto dokumentu je stručný popis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spoluprotvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôsobovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by sa mala uchovať konzistentnosť myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté Projektovým tímom Ecocity, pri zhodnotení výsledkov relevantných výskumných projektov a využití viacerých osvedčených domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 1.4). Obsah dokumentu je v súlade s odporúčaniami metodickej príručky Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, podľa ktorej bola upravená aj použitá terminológia. Reflektuje tiež najnovšie obsahové a terminologické vymedzenie PHSR obce vyplývajúce zo Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

V procese spracovania Programu rozvoja obce Kolíňany bol aplikovaný prístup kombinujúci expertné metódy s využitím miestnych znalostí pochádzajúcich od lokálnych aktérov – obyvateľov a predstaviteľov verejného i súkromného sektora.

Spolupráca s uvedenými aktérmi sa realizovala jednak prostredníctvom priamych neformálnych rozhovorov na tému budúceho smerovania rozvoja obce a tiež vyplnením dotazníkov. Hlavným partnerom pre zabezpečenie občianskej participácie bol obecný úrad.

Program rozvoja obce Kolíňany tvoria tri hlavné časti:

- analytická časť = celková socio-ekonomická analýza, SWOT analýza, analýza problémov, audit zdrojov
- strategická časť = strategická vízia a strategické ciele)
- implementačná (programová) časť = návrh opatrení a aktivít s časovým harmonogramom, návrhom finančného a organizačného zabezpečenia

Plánovací postup

Práce na programe rozvoja sa začali v auguste 2008 po podpísaní zmluvy o dielo. Následne boli uskutočnené analytické práce. V ďalšej etape bol pripravený koncept strategickkej a implementačnej časti programu rozvoja vo forme námetov a návrhov projektov, ktorý bol prediskutovaný dňa 7. 11. 2008 na verejnom zhromaždení s občanmi. Po zapracovaní nových námetov a pripomienok bol dokument dopracovaný do finálnej podoby.

V zmysle metodického postupu a navrhnutého obsahu programového dokumentu, prvá skupina činností zahŕňala celkovú analýzu situácie obce. Úlohou analýz je dať odpoveď na otázku „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť poskytuje koncentrovaný

zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení.

Informácie pre analýzy poskytla obec, ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja a ďalších zdrojov uvedených v kap. 1.4).

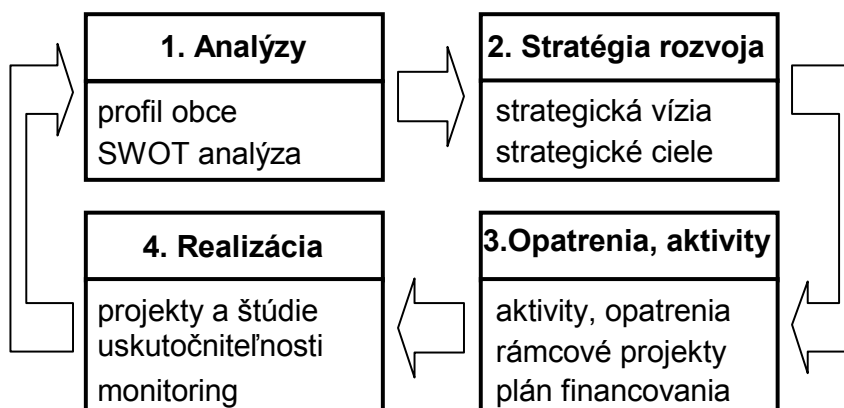
Analýzy, podobne ako aj samotná rozvojová stratégia, sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

V nasledujúcej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

V poslednej plánovacej etape boli stanovené niektoré konkrétne krátkodobé kroky (opatrenia, aktivita a rámcové projekty), ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov.

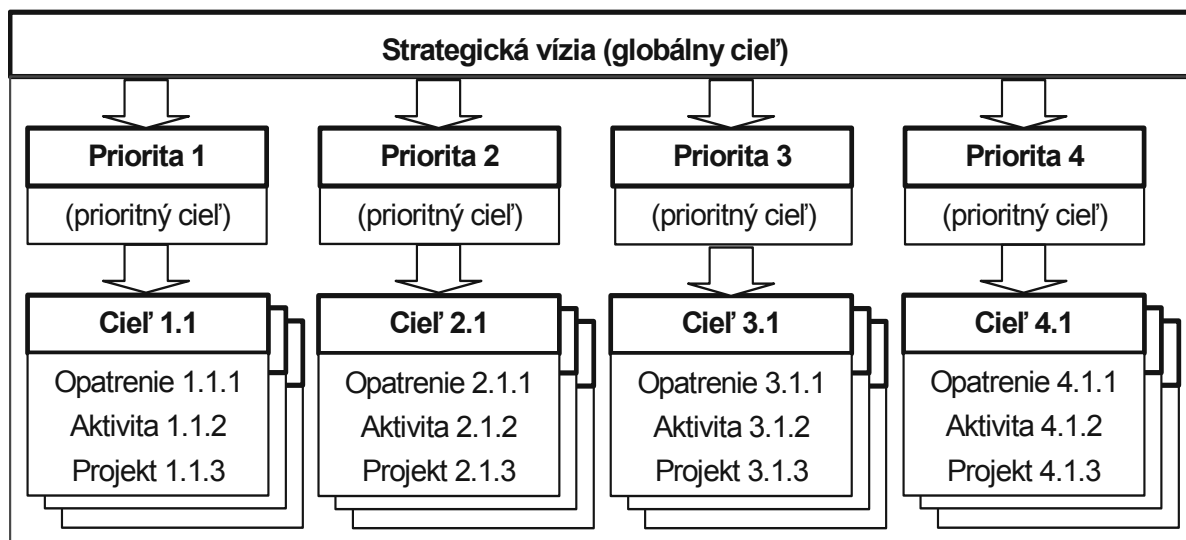
Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Pri definovaní konkrétnych opatrení a aktivít boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ. V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Z podstaty strategického plánovania vyplýva viacúrovňová štruktúra programového dokumentu, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa priorít a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít. Tomu zodpovedajú aj rozličné časové horizonty - strategickú časť tvoria dlhodobé ciele; v operatívnej časti sú konkrétnejšie opatrenia realizovateľné počas kratšieho obdobia.

Princíp viacúrovňovej štruktúry programu rozvoja obce

Udržiateľný rozvoj a vplyv na životné prostredie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kolíňany zahŕňa viaceré návrhy aktivít a projektov smerujúcich k zlepšeniu životného prostredia a udržiateľnému rozvoju. Aplikuje relevantné princípy Ecocity, ktoré definujú ideál udržiateľného rozvoja urbanistických štruktúr (www.ecocity.szm.sk/principy).

Programový dokument nezahŕňa projekty, ktoré by vytvárali rámec na schválenie navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, uvedených v prílohe č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z. Z tohto dôvodu programový dokument nepodlieha posudzovaniu strategických dokumentov ani zisťovaciemu konaniu v zmysle §4, §5 (ods. 3) a §7 uvedeného zákona.

1.3 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií

Vstupné informácie a koncepčné dokumenty

Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, Bratislava : MŠSR, 1996.

János, S.: Kolon. Egy falu a Zoboralján. [Publikácia o obci], Dunajská Streda : Lilium Aurum, 2004

Oficiálna internetová stránka obce Kolínany www.kolinany.eu

Program odpadového hospodárstva obce Kolínany do roku 2005

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Regionálneho združenia podzoborských obcí 2005 – 2010, VOKA Banská Bystrica, 2005.

Územný plán obce Jelenec, SAI, 2006.

Územný plán obce Žirany, Ateliér Domova, 2008.

Územný plán VÚC Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov z r. 2004 a 2007, Aurex, 1998

Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku. II. zväzok. Bratislava : Veda, 1977.

Zámer EIA – Paneláreň Pohranice. Nitra : Agsing 2007.

Rozvojové stratégie a sektorové politiky na regionálnej a národnej úrovni

Koncepcia rozvoja hospodárstva Nitrianskeho kraja, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.

Koncepcia rozvoja životného prostredia, humanitárnej pomoci a ochrany obyvateľstva Nitrianskeho kraja, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.

Koncepcia rozvoja kultúry, vedy a vzdelávania v Nitrianskom kraji, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.

Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2003-2013

Program rozvoja vidieka SR 2007–2013

Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na roky 2007–2013

Národný strategický referenčný rámec SR 2007–2013

Rozvojový plán NUTS II Západné Slovensko 2007–2013

Metodické podklady

Dobrucká, L. – Coplák, J.: Tvorba strategického rozvojového plánu obce. Bratislava : FM UK, 2007, 151 s.

Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.

McSweeney, E.: Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.

Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.

Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Zamkovský, J.: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica : CEPA, 2004.

1.4 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

NSRR – Národný strategický referenčný rámec

OP – operačný program

PRO, PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

PRSK – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

ROP – regionálny operačný program

RRA – regionálna rozvojová agentúra

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

NSK – Nitriansky samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

2. Analytická časť

2.1 Úvodná charakteristika obce

Obec Kolíňany (okres Nitra, Nitriansky kraj) leží v eróznej zníženine juhovýchodného výbežku Tríbeča. Reliéf je zvlnený až mierne členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 170 do 356 m.n.m., stred obce je vo výške 255 m.n.m.

Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou Nitra a Nitrianskeho kraja. Obec je situovaná v centrálnej časti okresu, v rámci nitrianskeho ťažiska osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu. Podľa KÚRS a ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja leží na nitriansko-pohronskej osi prvého stupňa. Mesto Nitra (85 742 obyv.) je od obce Kolíňany vzdialené 10 km juhozápadne. Je súčasne aj najbližším sídlom mestského charakteru. Vo vzdialenosti do 30 km sa okrem Nitry nachádzajú len malé mestá do 15 tisíc obyvateľov – Zlaté Moravce a Vráble.

Celková výmera katastrálneho územia je 1250 ha. Katastrálne územie je celistvé a s pomerne členitými hranicami, pretiahnuté v smere východ – západ. Zastavané územie obce je v rámci katastrálneho územia umiestnené excentricky, na jeho západnom okraji. Obec mala v roku 2001 1444 obyvateľov, z toho na jadrovú obec pripadalo 1415 obyvateľov a na majere Baratsko 29 obyvateľov. V celom katastrálnom území dosahuje hustota osídlenia 115,5 obyvateľov na km², čo korešponduje s celoštátnym priemerom (110 obyv./km²).

Hranice katastrálneho územia prebiehajú zväčša poľnohospodárskou pôdou bez zreteľných ohraničujúcich prvkov. Na severe tvorí na kratšom úseku (asi 1 km) katastrálnu hranicu tok Bocegaj, na južnom okraji cesta III. triedy Beladice – Hostová. Na severe a juhu hranica prebieha vrcholovými časťami pahorkatiny.

2.2 Súhrnná analýza situácie obce, vrátane analýzy realizovaných opatrení

2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb

Nitriansky región má z hľadiska štruktúry ekonomických aktivít priemyselno-poľnohospodársky charakter. V minulosti dominoval hlavne potravinársky priemysel (pivovar, vinárske závody, pekárne, mlyn, mliekareň) a chemický priemysel (Duslo, Plastika Nitra). Najväčším podnikom Nitrianskeho kraja je Duslo Šaľa (v rámci SR je 19. najväčším podnikom). V súčasnosti sa orientácia mení v prospech elektrotechnického a strojárkeho priemyslu.

Okresy Nitra a Šaľa sú najpriemyselnejšími časťami Nitrianskeho kraja, ostatné okresy majú výrazne vyšší podiel poľnohospodárskej výroby na tvorbe HDP. Tieto dva okresy súčasne tvoria hospodárske a sídelné ťažisko kraja, čo sa prejavuje aj vyššou hustotou obyvateľstva (187 obyv. na km² v okrese Nitra). Nitriansky kraj so 713 422 obyvateľmi je 3. najväčším krajom v SR a na celkovom počte obyvateľov SR sa podieľa 13,3%.

Podiel Nitrianskeho kraja na tvorbe HDP štátu je na úrovni 11,5%. V porovnaní s priemerom za SR je v Nitrianskom kraji nižšia priemerná mzda. Príčinou tohto stavu je pokračujúca reštrukturalizácia a úpadok poľnohospodárskych podnikov pôvodne tradičného poľnohospodárskeho regiónu. Tieto tradície regiónu vyjadrovala aj lokalizácia vysokoškolského poľnohospodárskeho vzdelávania a výskumu, ako aj veľtrhu Agrokomplex do Nitry. V súčasnosti sa tieto inštitúcie úspešne modernizujú a získavajú komplexnejšie zameranie.

V prípade nezamestnanosti však možno sledovať pozitívny vývoj – od roku 2001, keď miera nezamestnanosti predstavovala 24,3%, sa výrazne znížila. V rámci nitrianskeho kraja majú najnižšiu mieru nezamestnanosti hospodársky najvyspelejšie okresy – Nitra, Nové Zámky a Šaľa.

Hospodárska základňa v poslednom období aj vďaka externým rozvojovým impulzom prejavuje známky oživenia a prechodu na sofistikovanejšie druhy výroby s vyššou pridanou hodnotou. Dôležitým impulzom pre rozvoj nitrianskeho regiónu bolo dobudovanie spojenia Nitry s Trnavou a Bratislavou rýchlostnou komunikáciou.

Pre formovanie socio-ekonomických väzieb je určujúce smerovanie dochádzky obyvateľov za prácou a službami, ako aj stabilné migračné prúdy. Ponuka pracovných príležitostí v Nitre sa po etablovaní nových priemyselných podnikov výrazne rozšírila. Nitra ako nadregionálne centrum je spádovým územím pre obyvateľov obcí okresu a kraja z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou – majú tu sídlo zariadenia vyššej občianskej vybavenosti (administratíva, školstvo, zdravotníctvo).

Z hľadiska lokálneho kontextu sú dôležité vzťahy so susednými obcami. Tieto vzťahy sú v danom území veľmi intenzívne a prejavujú sa vo všetkých oblastiach hospodárskeho a kultúrno-spoločenského života. Predovšetkým ide obce Žirany, Jelenec, v menšej miere aj Pohranice, Čeladice a Hostová. Tieto obce v minulosti realizovali viaceré spoločné projekty v oblasti infraštruktúry (napr. spoločná ČOV obcí Kolíňany a Žirany).

Rozvíja sa aj spolupráca na mikroregionálnej úrovni v rámci Regionálneho združenia podzoborských obcí, ktoré tvoria obce Branč, Čechynce, Dolné Obdokovce, Hostová, Jelenec, Klasov, Kolíňany, Ladice, Malý Cetín, Nitrianske Hrnčiarovce, Pohranice, Veľký Cetín, Veľký Kýr, Žirany, Štitáre.

Vzhľadom k prelínaniu záujmových území viacerých okolitých sídiel, ktoré majú vyššie postavenie v sídelnej hierarchii – mesto Nitra a obec Jelenec (centrum lokálneho významu), nemá obec Kolíňany vlastné záujmové územie.

V posledných rokoch obce v blízkosti väčších miest zaznamenávajú migračné prírastky. Tento proces súvisí s aktuálnym trendom suburbanizácie, ktorý sa prejavuje zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v blízkosti veľkých miest, s pokojnejším prostredím pre rodinný život než v meste. Oproti okolitým obciam suburbanizačného pásma Nitry sa však prírastok obyvateľov v obci Kolíňany doposiaľ obmedzoval na tých, ktorí sa v minulom období z obce odsťahovali Nitry, prípadne okolitých väčších obcí.

Obec Kolíňany má tiež veľmi výhodnú polohu vo vzťahu k dopravným koridorom nadregionálneho významu – ceste I. triedy č. I/65 (E 571) Nitra – Žiar nad Hronom – Martin a plánovanej rýchlostnej ceste R1 Trnava – Nitra – Banská Bystrica. Tieto polohové charakteristiky predstavujú značný potenciál budúceho rozvoja obce.

2.2.2 História obce, pamiatky, tradície

Historický vývoj

Obec Kolíňany patrí medzi najstaršie obce v okolí. Na začiatku 12. storočia patrila do vlastníctva Nitrianskeho hradu neskôr Zoborského kláštora. Prvá písomná zmienka o obci je z tohto kláštora z roku 1113 pod názvom Colin. V spisoch z roku 1153 sa obec objavuje pod názvom Colunch. Po roku 1253 patrila viacerým zemepánom – Bacskády, Emődy, Chrenóczy, Nagy, Rudnay, Kelecsényi, Pély, Boronkay. V roku 1576 ju vypálili Turci. V rokoch 1678-1730 obyvateľstvo postihli morové epidémie. Roku 1715 mala vinice a 20 domácností, 1751 60 rodín, 1787 80 domov a 614 obyvateľov, 1828 111 domov a 772 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, vinohradníctvom a pálením vápna. Osada Bratské sa spomína roku 1329. Od roku 1493 patrilo majetku lefantovských paulínov, koncom 18. storočia ju prevzal Študijný fond.

Pamiatky

V obci Kolíňany sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) evidované 2 nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- kostol sv. Štefana, pôvodne románsky z druhej polovice 12. storočia (podľa iných údajov z roku 1070), barokovo prestavaný v rokoch 1659 a 1737, rozšírený v roku 1933. Napriek viacerým prestavbám sa zachovali mnohé jeho časti, najmä veža
- ľudový dom, z roku 1902

V obci Kolíňany sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) evidované 2 nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- kostol sv. Štefana (v ÚZPF č. 1449/0), pôvodne románsky z druhej polovice 12. storočia (podľa iných údajov z roku 1070), barokovo prestavaný v rokoch 1659 a 1737, rozšírený v roku 1933. Napriek viacerým prestavbám sa zachovali mnohé jeho časti, najmä veža
- ľudový dom (v ÚZPF č. 2308/0), z roku 1902

Ďalej sa v obci nachádzajú početné skulpturálne pamiatky:

- socha sv. Jána Nepomuckého, kamenná, baroková z 18. storočia, reštaurovaná v roku 1903
- socha sv. Urbana, vo vinohradoch, z roku 1828, socha Panny Márie, z rokov 1914-1918

- jaskynná kaplnka lurskej Panny Márie, na dolnom konci obce, z roku 1958
- kríže – kamenný kríž na cintoríne z roku 1779, Bacskádyho kríž, drevený z roku 1772, kríž pred kostolom, z rokov 1922–1942, kríž Bélu Balka, drevený kríž Petra Balka, na hornom konci, z roku 1972, kamenný kríž Jána Bratha, pri vínnych pivniciach

V katastrálnom území Kolíňany sú evidované viaceré archeologické lokality. Koncentrujú sa pozdĺž potoka Bocegaj, kde boli zistené početné praveké osídlenia. Ide o sídliskové nálezy z obdobia eneolitu (badenská kultúra), doby halštatskej, laténskej a rímskej, ako aj z obdobia včasného, vrcholného a neskorého stredoveku. Na viacerých miestach sa predpokladá výskyt ďalších archeologických nálezísk.

Tradície

V obci sa zachovali tradície, ktoré udržiava miestna folklórna skupina. Tradície v podobe celej škály materiálnej kultúry obce zachytáva aj expozícia dedinského múzea. Folklórne tradície obce boli predmetom výskumu od začiatku 20. storočia. V rokoch 1906 a 1912 uskutočnil Zoltán Kodály výskumné cesty zaznamenávajúce kolíňanské ľudové piesne. V roku 1944 bola knižne vydaná štrukturalisticky ponímaná štúdia Evy Putz o kolíňanskej svadbe. Známy lingvista László A. Arany spracoval aj nárečie.

2.2.3 Demografická situácia

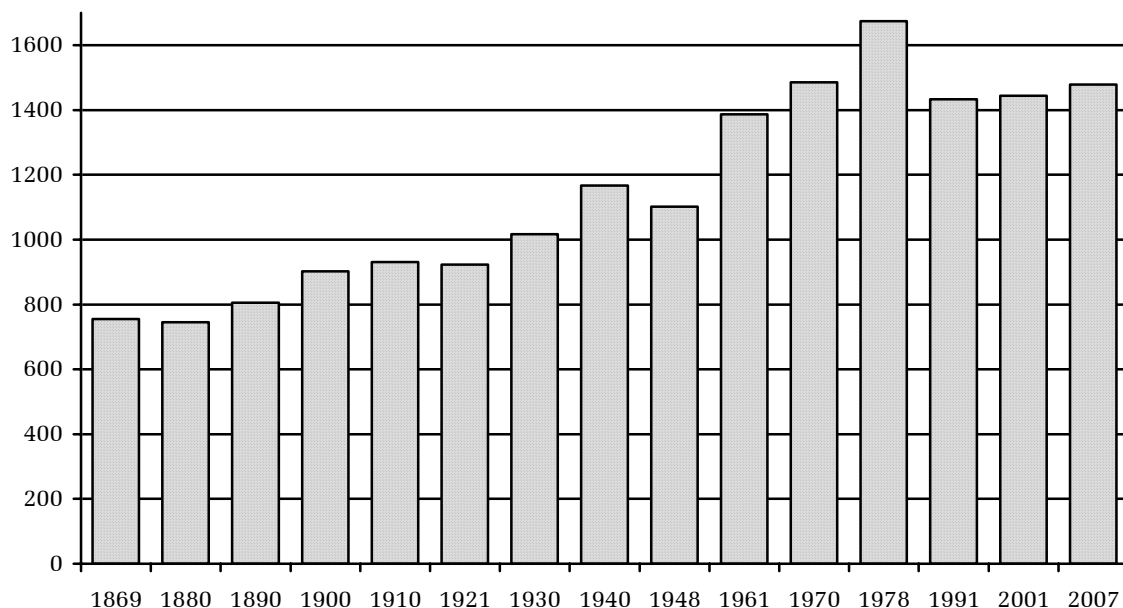
Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti a sčasti je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.	Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	755	1991	1433
1880	745	2001	1444
1890	806	2002	1457
1900	902	2003	1462
1910	931	2004	1456
1921	923	2006	1479
1930	1017	2007	1476
1940	1167		
1948	1102		
1961	1387		
1970	1486		
1975	1513		
1978	1674		

Zdroj: údaje obce, PHSR Reg. združenia podzbor. obcí

V období posledných 150 rokov miestna populácia zaznamenávala pomerne plynulý rast počtu obyvateľov. Obdobie rastu bolo prerušené iba krátkymi obdobiami stagnácie – v rokoch 1869-1880, 1910-1921 a 1940-1948. Najdynamickejší rast nastal po II. svetovej vojne. Do roku 1978 stúpol počet obyvateľov až na 1674, t.j. za 30 rokov počet obyvateľov v obci vzrástol o 572. Oproti roku 1880 teda počet obyvateľov stúpol 2,25 – násobne.

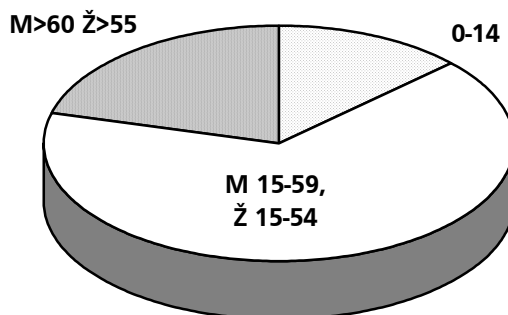
V 80. rokoch však dochádza k dramatickému úbytku obyvateľov. Tento vývoj bol dôsledkom sťahovania obyvateľov do miest – najmä do Nitry, kde sa sústredila priemyselná výroba, pričom urbanizačný proces bol podporovaný masívnou bytovou výstavbou. Začal sa aj negatívne prejavovať vplyv koncepcie strediskovej sústavy, na základe ktorej sa rozvoj nestrediskových obcí utlmoval. Od roku 1978 do roku 1991 poklesol počet obyvateľov na 1433 obyvateľov, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje úbytok takmer 15 %. Pre porovnanie, v strediskovej obci Jelenec populácia výraznejšie neklesala a oscilovala nad úrovňou 1900 obyvateľov. Podľa prognózy vývoja počtu obyvateľov stanovenou ONV Nitra mal do roku 2000 klesnúť počet obyvateľov obce Kolíňany na 1003 (údaj uvedený v prieskumoch a rozboroch k ÚPN SÚ Kolíňany). K takémuto nepriaznivému vývinu však nedošlo a v 90. rokoch sa situácia stabilizovala. V poslednom období dokonca počet obyvateľov obce Kolíňany opäť rastie.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2001	2006
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1444	1479
z toho muži	685	709
z toho ženy	759	770
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	273	236
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	881	915
z toho muži	463	432
z toho ženy	418	483

	2001	2006
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	290	328
z toho muži	94	
z toho ženy	196	

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad 2006

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva

Z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľstva, vyjadreného prirodzeným prírastkom, resp. úbytkom, nie možné ďalší vývoj jednoznačne prognózovať. Do roku 1996 mala obec každoročne prirodzený úbytok, v rokoch 1997 – 2003 boli v každom roku zaznamenané prirodzené prírastky. V roku 2006 však počet zosnulých opäť prevýšil počet narodených detí.

Za celé obdobie 1994 – 2003 obec vykázala pozitívne migračné saldo + 32 obyvateľov. V rámci daného obdobia však dochádzalo k striedaniu rokov s pozitívnou a negatívnou migračnou bilanciou.

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	bilancia
1994	17	15	35	26	+11
1995	15	23	24	28	-12
1996	12	19	32	11	+14
1997	13	11	27	39	-10
1998	18	11	24	13	+18
1999	15	12	12	19	-4
2000	13	9	20	17	+7
2001	11	10	30	25	+4
2002	16	12	18	11	+11
2003	18	11	18	19	+6
2006	11	18	n	n	+14

Zdroj: PHSR Reg. združenia podzbor. obcí, ŠÚ SR

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov z roku 2006

dosahuje hodnotu 72, no v roku 2001 ešte dosahoval relatívne priaznivú hodnotu (94). Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Pre porovnanie, priemerný index vitality celého Nitrianskeho kraja v roku 2001 bol 87. Podľa údajov z roku 2001 za Regionálne združenie podzoborských obcí boli priaznivejšie hodnoty indexu vitality len v obci Jelenec (105), v ostatných obciach mikroregiónu sa index vitality pohyboval od 64 (Malý Cetín) do 92 (Čechynce, Žirany).

Vďaka priaznivej polohe obce v blízkosti Nitry v rámci suburbanizačného pásma a dobrej dostupnosti verejnou aj individuálnou dopravou, môže obec v budúcnosti očakávať posilnenie rozvojových impulzov i migračných prírastkov. Preto sa zrejme počet obyvateľov obce bude zvyšovať.

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Obyvateľstvo má národnostne heterogénnu skladbu. Prevažujú obyvatelia maďarskej národnosti (59,5%). K slovenskej národnosti sa hlási 39 % obyvateľov. Iné národnosti nie sú v obci významnejšou mierou zastúpené. Oproti údajom zo sčítania z roku 1991 sa pomer oboch národností výraznejšie nezmenil (63,2% : 34,3%).

Národnosť	maďarská	slovenská	rómska	česká	iná a nezist.
	901	525	8	7	2

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva homogénna. Až 95,8 % všetkých obyvateľov sa v roku 2001 hlásilo k rímskokatolíckej cirkvi. V porovnaní s celoslovenským priemerom je miera religiozity vysoká. Oproti údajom z roku 1991 sa dominancia rímskokatolíckeho vierovyznania posilnila (predtým 93,9%), čiastočne na úkor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (1,4% v roku 1991, 1% v roku 2001) a znížil sa aj počet obyvateľov bez vyznania a s nezisteným vyznaním.

Vierovyznanie	rímskokatolícke	evanjelické a.v.	bez vyznania	iné	nezistené
	1383	14	34	5	8

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Skladba obyvateľov podľa vzdelania

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je podpriemerná – prevažujú obyvatelia so základným a učňovským vzdelaním bez maturity (až 68,5% obyvateľstva nad 16 rokov). Tento stav je dôsledkom viacerých faktorov – nízkej mobility obyvateľstva, ako aj jazykovej bariéry a obmedzených možností vyšších stupňov štúdia v maďarskom jazyku.

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	398
Učňovské (bez maturity)	381
Stredné odborné (bez maturity)	19
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	67
Úplné stredné odborné (s maturitou)	160
Úplné stredné všeobecné	59
Vyššie	5
Vysokoškolské spolu	67
Ostatní bez udania školského vzdelania	6
Ostatní bez školského vzdelania	2
Deti do 16 rokov	280

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Rodinná charakteristika obce

Podľa rodinnej charakteristiky sa obec Kolíňany zaraďuje medzi zmiešané obce. Na pretrvávajúce tradičných rodinných modelov poukazuje najmä vysoký podiel úplných rodín.

Podiel na celku domácností	% úplných rodín	% neúplných rodín	% viacdet. rodín (3 a viac)	% podiel detí na celku	% spoločne bývajúcich domácností
	51,6	3,6	7,2	26,1	28,7

Zdroj: Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, 1996

2.2.4 Trh práce a sociálna situácia

Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na celkovom počte obyvateľov (50,35 %) je mierne vyšší než v obciach Regionálneho združenia podzoborských obcí (49,2 %) i celoštátny priemer (48 %). Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol a neskôr bude treba počítať s jeho poklesom. V súčasnosti teda nie sú potrebné veľké verejné výdavky pre výchovu mladej generácie, ani pre starostlivosť o ľudí v dôchodkovom veku, naopak finančný kapitál generácie v produktívnom veku je hlavným zdrojom očakávaných investícií do individuálnej bytovej výstavby.

Podľa údajov z roku 2001 sa miera evidovanej nezamestnanosti v obci Kolíňany pohybovala nad vtedajším priemerom a predstavovala 20,7%. V posledných 2 rokoch však výraznejšie klesla v dôsledku etablovania nových priemyselných podnikov v Nitre. V súčasnosti sa miera nezamestnanosti pohybuje na úrovni pod celoslovenským priemerom (6–8%).

V obci je spolu vytvorených asi 100 – 150 stálych pracovných príležitostí. V pomere k počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov je počet pracovných miest nedostatočný. S výnimkou poľnohospodárskeho podniku (VPP SPU) v obci nie je žiadny zamestnávateľ s viac ako 15 pracovníkmi. Časť pracovných miest je vo verejnom sektore, najmä v školstve a sociálnej starostlivosti (základná škola, materská škola, detský domov).

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 267 obyvateľov, v súkromnom sektore 295 obyvateľov. Podnikateľské aktivity a verejný sektor v obci poskytujú pracovné príležitosti len pre časť obyvateľov. Za prácou odchádzalo 372 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo až 70%. Väčšina obyvateľov odchádza za zamestnaním do Nitry.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov v roku 2001

Počet ekonomicky aktívnych osôb	727
z toho muži	389
z toho ženy	338
Podiel ekonomicky aktívnych (%)	50,35
Počet pracujúcich	534
z toho muži	303
z toho ženy	231
Počet nezamestnaných	151
z toho muži	85
z toho ženy	66

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Obec v spolupráci s Úradom práce v predchádzajúcom období vytvárala niekoľko pracovných miest na zapojenie nezamestnaných do pracovného procesu v rámci tzv. aktivačných prác. Nezamestnaní sa podieľali na úprave a čistení verejných priestorov, údržbe zelene, kosení trávnikov. V roku 2006 sa aktivačných prác zúčastňovalo 22 pracovníkov, v roku 2008 len 8.

V posledných rokoch sa zvýšil výskyt niektorých sociálno-patologických javov – najmä vandalizmu a drobných krádeží.

2.2.5 Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sa nachádzajú pozdĺž Hlavnej ulice a na námestí L.A. Aranya.

V obci je základná škola a materská škola. Objekty učební a telocvične sú situované v spoločnom areáli na Školskej ul. V areáli je vybudované multifukčné ihrisko. Výučba v ZŠ je v slovenskom aj maďarskom vyuč. jazyku pre 1. – 4. ročník. Žiaci II. stupňa navštevujú ZŠ v Jelenci. Bývalá budova materskej školy bola prestavovaná so zámerom

zariadenia Centra zdravotno-sociálnej starostlivosti. Budova je dlhodobo v rozostavanom stave a perspektíva jej dostavby nie je v krátkodobom časovom horizonte reálna.

Obecný úrad je situovaný v spoločnom objekte s kultúrnym domom, predajňou Jednota a poštou. Spolu s objektmi pohostinských zariadení (pohostinstvo, bufet) vytvárajú na námestí hlavný vybavenostný komplex. Športový areál s futbalovým ihriskom a prevádzkovým objektom je na západnom okraji obce. Väčšie plochy ešte vytvára areál detského domova v susedstve cintorína a areál kostola na návrší. Vybavenosťou presahujúcou lokálny význam je novovybudovaný amfiteáter, intenzívne využívaný na rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, pripravované pre obyvateľov obce i celého mikroregiónu. Kapacita amfiteátra je cca 300 miest, súčasťou je prevádzkový objekt.

Zdravotnícke zariadenie v obci nie je. Ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce zabezpečuje zdravotné stredisko v Jelenci, ako aj polikliniky a zdravotnícke zariadenia v Nitre. Komplexne vybavená nemocnica je v Nitre. Mesto Nitra je tiež sídlom stredných odborných a všeobecno-vzdelávacích škôl a dvoch univerzít.

Ponuka komerčnej občianskej vybavenosti v obci Kolíňany je vzhľadom k počtu obyvateľov poddimenzovaná. K odlevu trhového potenciálu prispieva skutočnosť, že väčšina obyvateľov využíva veľkokapacitné zariadenia maloobchodu v Nitre, prípadne prevádzky obchodu a služieb v susednej obci Jelenec. Je tu 1 predajňa potravín a zmiešaného tovaru (Coop Jednota), 2 pohostinské zariadenia a drobné prevádzky služieb v rámci rodinných domov.

V prípade zvýšenia počtu obyvateľov by sa v budúcnosti mohol rozšíriť trhový priestor pre vznik ďalších služieb a zariadení maloobchodu. Ako istý limit ich rozvoja sa však javí rastúca ochota obyvateľov cestovať za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska a vznik veľkých nákupných centier v Nitre.

2.2.6 Hospodárska základňa

Výrobné aktivity v riešenom území reprezentuje predovšetkým poľnohospodárska výroba. Podľa Atlasu SSR obec patrí do lucernovo-jačmenno-pšeničnej oblasti. V rastlinnej výrobe prevládajú bežné obilniny (jačmeň, pšenica) a krmoviny. Obec je významnou vinohradníckou oblasťou – vinice s výmerou 13,8 ha sú na južnom svahu Kolíňanského vrchu. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci predstavuje 80% z výmery katastrálneho územia. O intenzívnej poľnohospodárskej výrobe svedčí aj vysoký podiel ornej pôdy (90%) na celkovej výmere PPF.

Hospodársky dvor s poľnohospodárskou výrobou je situovaný na východnom okraji obce. Je v správe Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku (VPP) SPU s.r.o. so sídlom v Kolíňanoch. V areáli je budova Inštitútu vzdelávania, výskumu a poradenstva, kde sú organizované semináre, školenia, s možnosťou ubytovania. V prevádzke je aj bioplynová stanica VPP Kolíňany. Podľa údajov z roku mal podnik v tom čase až 180 zamestnancov a na hospodárskom dvore bol chov 524 ks ošípaných, 457 hovädzieho dobytky a 427 ks

oviec. V súčasnosti v obci nie je prevádzkovaný veľkochov živočíšnej výroby; najbližšia farma VPP je v Žiranoch. V súčasnosti v obci nie je prevádzkovaný veľkochov živočíšnej výroby.

Sféra nepoľnohospodárskej výroby a výrobných služieb je zastúpená drobnými prevádzkami živnostníkov a nevytvára väčší počet pracovných príležitostí. V sekundárnom sektore prevláda orientácia na rôzne remeselné činnosti vo výstavbe – murárske práce (16x), píla, stolárske práce, tesárske práce (2x), obkladanie stien, sklenárstvo, vodoinštalatérsstvo, montáž plynových zariadení, klampiarstvo, zámočnícke práce (6x), elektroinštalácie (4x), kovoobrábanie (4x), búracie a zemné práce (2x), záhradnícke práce, výroba z dreva a plastov. Terciárny sektor reprezentujú podnikatelia v oblasti nákladnej autodopravy (3x), opravárenských služieb (2x), maloobchodu a veľkoobchodu (15x).

Možno konštatovať, že hospodárska základňa obce Kolíňany je málo rozvinutá, vytvára minimum pracovných príležitostí a je založená výlučne na drobnom živnostníckom podnikaní. Časť podnikateľov v skutočnosti nevyvíja samostatné podnikateľské aktivity, ale dodávateľsky zabezpečuje činnosť iných podnikateľských subjektov.

2.2.7 Rekreačia, šport a cestovný ruch

Na území obce sa nenachádzajú žiadne významnejšie zariadenia cestovného ruchu. Pre rekreáciu a športové vyžitie obyvateľov sa využíva športový areál s futbalovým ihriskom. Nie sú tu ani žiadne ubytovacie zariadenia. Na podporu cestovného ruchu bolo v obci otvorené dedinské múzeum so zbierkami predstavujúcimi tradície a miestnu kultúru.

Časť katastrálneho územia obce Kolíňany v zmysle ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja patrí do rekreačného územného celku, vymedzeného v časti pohoria Tribeč do vzdialenosti asi 20 km od Nitry. Možno konštatovať, že vzhľadom k polohe obce v blízkosti Nitry a atraktívnemu krajinnému prostrediu na zalesnených výbežkoch Tribeča má obec značný potenciál rozvoja rôznych foriem vidieckej turistiky (agroturistiky, cykloturistiky, poznávacej turistiky, a cestovného ruchu viazaného na vinohradnícke tradície, kultúrne podujatia a športový rybolov). Tento potenciál zatiaľ nie je využitý.

Centrom mestského cestovného ruchu je Nitra, s rôznorodou ponukou atrakcií viazaných na históriu, pamiatky a kultúrno-spoločenských aktivít.

2.2.7 Prírodné podmienky a životné prostredie

Prírodné podmienky

Obec Kolíňany leží v eróznej zníženine juhovýchodného výbežku Tribeča a na Žitavskej pahorkatine. Reliéf je zvlnený až mierne členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 170 do 356 m.n.m., stred obce je vo výške 255 m.n.m. Vo východnej časti je reliéf

pahorkatinný, len mierne členitý. Rozpätie nadmorskej výšky v tejto časti je 170 – 230 m.n.m. V západnej časti je reliéf členitejší – zastavané leží v eróznej zníženine juhovýchodného výbežku Tribeča. Maximálna výška (356 m.n.m.) v rámci katastrálneho územia je na kóte Kolíňanský vrch. Sklon reliéfu sa pohybuje zväčša v rozpätí 3 až 7°, sklonitosť svahov Kolíňanského vrchu je väčšia 12°–25°.

Na geologickej stavbe záujmového územia sa podieľajú útvary neogénu, zastúpené sedimentmi panónu až pontu, reprezentované sivými prevažne vápnitými ílmi, prachmi, pieskami, štrkami, objavujú sa aj slojky lignitu a polohy sladkovodných vápencov. Kolíňanský vrch predstavuje samostatne vystupujúci ostrovček, tvorený druhohornými piesčitými a krinoidnými vápencami, s výskytom hľuznatých vápencov, východná časť Kolíňanského vrchu je tvorená tmavými vápencami a dolomitmi.

Kvartérny pokryv územia budujú deluviálne sedimenty, predstavované hlinitými, hlinito-piesčitými, hlinito-kamenitými, piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami, tieto pokryvy prechádzajú do eolických sedimentov, ktoré sú predstavované sprašami a piesčitými sprašami, vápnitými sprašovými a nevápnitými sprašovými hlinami.

Najvýznamnejším tokom v riešenom území je Bocegaj. Tvorí súčasne os celého katastrálneho územia obce Kolíňany – preteká ním v dĺžke viac ako 6 km. Pramení nad obcou Žirany, na úpätí vrchu Cigáň. Je pravostranným prítokom toku Drevenica, prítoku Žitavy. V katastrálnom území obce Kolíňany je na toku Bocegaj vybudovaná vodná nádrž Kolíňany s plochou 9,8 ha. Vodná plocha slúži pre potreby závlahového hospodárstva.

Podľa klimatického členenia Slovenska patrí územie do teplej klimatickej oblasti, s priemerom počtu letných dní 50 a v roku, okrsku T2, charakterizovaného teplou a suchou nížinnou klímou s dlhým, teplým a suchým letom, krátkou a miernou zimou, s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Priemerná teplota vzduchu je do 10 °C. Priemerné ročné úhrny zrážok sú 580 mm.

Územie je odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané. Lesné plochy boli z väčšej časti nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Kompaktné plochy lesa sa zachovali na Kolíňanskom vrchu. Južný svah Kolíňanského vrchu je odlesnený – sú tu vinice a areál vojenského cvičiska, ktorý je pokrytý trvalými trávnyimi porastmi. Nelesná drevinová vegetácia sa vyskytuje vo forme remízok, pásov zelene pozdĺž toku, poľných ciest a medzí. Najväčšie plochy vytvára pri vodnej nádrži Kolíňany – tu dominujú porasty vrb a topoľov.

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

▪ Znečistenie ovzdušia

Okres Nitra možno v rámci kvality ovzdušia zaradiť medzi okresy so stredným znečistením ovzdušia. Zdroje znečistenia sa koncentrujú predovšetkým v meste Nitra: energetické zdroje väčších priemyselných podnikov, centrálné tepelné zdroje, blokové kotolne, výrazným zdrojom znečistenia je automobilová doprava. V obci Kolíňany v súčasnosti nie je žiadny stredný ani veľký zdroj znečistenia ovzdušia. Viaceré stredné zdroje znečistenia

ovzdušia sú v okolitých obciach – Pohraniciach a Žiranoch (Calmit Žirany, s.r.o. – kameňolom a vápenka).

- Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových vôd v toku Bocegaj ani v ostatných malých vodných tokoch nebola zisťovaná. Zdrojom znečistenia je najmä poľnohospodársky komplex, rôzne obslužné jednotky a komunálna sféra. Ku kontaminácii povrchových a následne aj podzemných vôd dochádza vplyvom splachu poľnohospodárskej pôdy s obsahom rezíduí látok používaných na ochranu a výživu poľnohospodárskych kultúr.

- Kontaminácia pôdy

Riešené územie a jeho okolie sa z hľadiska kontaminácie pôd nachádza v území s nízkym obsahom rizikových látok. Obsah väčšiny rizikových látok je pod hygienickými limitmi. Zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba, hnojenie chemickými hnojivami a chemická ochrana rastlín. Plochy so zvýšeným nebezpečenstvom kontaminácie pôd sú hlavne v okolí skládok, poľných hnojísk a hospodárskych dvorov.

- Zaťaženie prostredia hlukom a vibráciami

Najvýznamnejším líniovým zdrojom hluku je doprava na ceste I. triedy č. I/65 Nitra – Žiar nad Hronom. Čiastočnú ochranu obytného územia zabezpečuje fyzická bariéra kostolného návršia. Hodnoty hluku nad povolené limity sú len v časti, kde zastavané územie obce siahá až po cestu I. triedy. Občasným zdrojom hluku je prevádzka vojenského cvičiska na Kolíňanskom vrchu. Zvýšená hluková záťaž sa len počas vojenských cvičení. Hluková záťaž s najväčšou intenzitou pochádza z prevádzky funkčného kameňolomu na severnej strane Kolíňanského vrchu, vzniká predovšetkým pri odstrele horniny a jej následnom drvení. Kameňolom je voči zastavanému územiu obce Kolíňany na odvrátenom svahu, preto je hluková záťaž z tohto zdroja zanedbateľná. Omnoho výraznejšie vplyvy z prevádzky kameňolomu sú spôsobované otrasmi a tlakovými vlnami vznikajúcimi pri odstrele horniny.

2.2.8 Kultúra a spoločenské aktivity

V oblasti kultúrno-spoločenských aktivít je ponuka mimoriadne široká. Obec každoročne organizuje veľký počet podujatí: najvýznamnejším sú 3-dňové obecné slávnosti, hojne navštevované sú podujatia Guláš Cup – súťaž vo varení guláša, letné premietanie filmov v amfiteátri a koncerty hudobných skupín. V jesennom období sa organizuje posedenie pre dôchodcov, oslavy mladého vína; v zimnom období vianočný koncert, silvestrovský ohňostroj, plesy počas plesovej sezóny). Prehľad aktivít počas letnej sezóny 2008:

- 2.máj – Májová opekačka pre mladých
- 4.máj – Deň matiek

- 17.máj – Plameň – súťaž hasičských tímov
- 24.máj – Vyčistíme našu obec! – zber odpadu a smetí obyvateľmi obce
- 31.máj – Deň detí
- 8.jún – Výstava psov – Klub kokeršpanielov
- 20.-22.jún – Sme tu 895 rokov, obecné slávnosti
- 5.júl – Desmod koncert
- 19.júl – Liver Sing má 40 rokov
- 17.august – Svätoštefanské dni
- 22.-24.august – Hody v Kolíňanoch
- 29.-31.august – Koncert Korál, resp.Kormorán
- 6.september – Súťaž vo varení guláša – Country
- 20. september – Výstava a súťaž poľovníckych psov

V obci je novovybudovaný amfiteáter (Bóroš), ktorý umožňuje poriadat' väčšie podujatia, navštevované aj obyvateľmi okolitých obcí. Pôsobia tu viaceré spoločenské organizácie a spolky – Zväz mladých v Kolíňanoch, folklórna skupina, dobrovoľný hasičský zbor, klub dôchodcov, Slovenský červený kríž, futbalový klub.

2.2.9 Bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí predovšetkým tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,35, čo je viac ako priemer SR (3,21) i priemer za okres Nitra (3,17). V porovnaní s okresným priemerom, ako aj s ukazovateľmi za okolité obce, je štandard bytového fondu menej uspokojivý – podpriemerný je podiel bytov vybavených ústredným kúrením (54,5 : 73,9 %) a kúpeľnou alebo sprchovým kútom (84,8 : 90,9 %).

Podiel neobývaných bytov je veľmi vysoký – až 21,9 % z celkového počtu bytov. V rámci mikroregiónu je situácia podobná len v Žiranoch, najnižší podiel neobývaných domov je v Jelenci a obciach Veľký Kýr, Klasov, Čechynce (14–15%). Príčinou je vyšší vek zástavby a horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôbolené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať alebo nahradiť novou bytovou výstavbou.

Priemerný vek domového fondu v roku 2001 bol 36 rokov. Najväčší rozmach bytovej výstavby v obci bol zaznamenaný v rokoch 1946 – 1970, kedy sa za 24 rokov postavilo 93 bytov. Po útlme v 70. rokoch sa bytová výstavba opäť zintenzívnila v 80. rokoch a na pomerne vysokej úrovni sa udržala aj v 90. rokoch.

Počet domov a bytov

domy spolu	510
trvale obývané domy	415
z toho rodinné domy	409
neobývané domy	94
byty spolu	526
trvale obývané byty spolu	429
z toho v rodinných domoch	408
neobývané byty spolu	94

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Štandard domového a bytového fondu

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,35
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	70,90
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,79
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,88
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	21,2
podiel trvale obývaných bytov s 3 a viac obytnými miestnosťami	88,6%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	54,5%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	84,8%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Trvale obývané byty podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	do r. 1945	1946-1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2001
Počet bytov	12	93	35	54	48

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.2.10 Technická infraštruktúra

Úroveň technickej infraštruktúry možno hodnotiť ako nadpriemernú.

Obec Kolíňany je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu, napojeného na diaľkovod Nové Zámky – Nitra. Na území obce Kolíňany sa nachádza miestny vodný zdroj HVK-1, situovaný juhovýchodne od zastavaného územia obce. Z vodného zdroja vedie výtlačné potrubie do vodojemu, situovanom na Kolíňanskom vrchu. Vyššie položené odberové miesta obce sú zásobované z automatickej tlakovej stanice.

Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť, ktorá pokrýva celé zastavané územie. Ide o gravitačnú kanalizáciu s výtlačnými potrubiami od 3 ks čerpacích staníc. V obci sa nachádza čistiareň odpadových vôd s kapacitou 1550 E.O. Areál ČOV je situovaný východne od zastavaného územia obce, naľavo od potoka Bocegaj, ktorý je recipientom.

Zásobovaná elektrickou energiou je odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete ZSE a. s. prostredníctvom 10 distribučných transformačných staníc, z toho 4 slúžia pre zásobovanie obytnej zástavby jadrovej obce a ostatné sa využívajú pre zásobovanie technických zariadení a majerského osídlenia. Transformačné stanice sú v obci rovnomerne rozmiestnené a ich výkon pokrýva súčasné potreby.

Obec Kolíňany je plynofikovaná, na plyn je napojených takmer 100% domácností. Vysokotlaková VVTL prípojka vedie pozdĺž cesty III. triedy Jelenec – Kolíňany až k hospodárskemu dvoru poľnohospodárskeho podniku SPU v Kolíňanoch, kde je regulačná stanica.

Miestna telekomunikačná sieť obce Kolíňany je zabezpečená vzdušným vedením a čiastočne podzemnými telekomunikačnými vedeniami. Vysielacie zariadenia mobilných operátorov sú situované v blízkosti zastavaného územia – západne od obce, pričom už spadajú do k.ú. Pohranice a k.ú. Štitáre. V celej obci sú vybudované vedenia obecného rozhlasu.

2.2.11 Dopravná infraštruktúra

Obec Kolíňany má z hľadiska dopravnej dostupnosti veľmi výhodnú polohu na ceste I. triedy č. I/65 Nitra – Žiar nad Hronom – Martin, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného ťahu E571. Cesta je vedená 200 – 300 m severne od obce, na kratšom úseku v dotyku so zastavaným územím obce.

Na nadradený komunikačný systém je obec Kolíňany napojená prostredníctvom cesty III. triedy č. III/06433 Nitra – Štitáre – Jelenec – Neverice. V riešenom území križuje cestu I. triedy v 2 miestach – nad obcou Kolíňany je vybudované mimoúrovňové kríženie bez odbočovacích nájazdov, na dolnom okraji obce je mimoúrovňová križovatka. Závažným problémom je absencia samostatných odbočovacích pruhov na ceste I. triedy na odbočení do obce Kolíňany.

Podľa údajov SSC bola prípustná intenzita dopravy na sčítacom úseku č. 80357 Štitáre – Kolíňany cesty č. I/65 prekročená už v roku 2000. Riešenie nevyhovujúceho stavu má priniesť plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R1 Nitra – Zlaté Moravce. V danom úseku bude viesť 3–10 km južne od cesty I. triedy č. I/65. Do k.ú. obce Kolíňany bude zasahovať len krátkym úsekom, na hranici s k.ú. Čeladice.

Lokálne spojenie s osídlením v rámci katastrálneho územia obce Kolíňany a okolitými obcami zabezpečujú cesty III. triedy Kolíňany – Žirany, Beladice – Hostová, Čeladice – Baratsko majere.

Funkciu hlavnej zbernej komunikácie a dopravnej kostry obce Kolíňany plní prieťah cesty III. triedy č. III/06433 zastavaným územím obce v dĺžke 1,4 km. Z tejto cesty sa v zastavanom území odpája väčší počet miestnych komunikácií. Na miestnych komunikáciách sa vyskytujú početné bodové a líniové závady. Miestne komunikácie v obci sú spevnené, niektoré však nevyhovujúci povrchový kryt a nedostatočné šírkové parametre. Majerské osídlenie v k.ú. Kolíňany – Baratsko a Be–majer nie sú z obce Kolíňany dostupné cestami III. triedy. Dopravnú obsluhu zabezpečuje spevnená účelová cesta pozdĺž toku Bocegaj.

Chodníky v obci nie sú vybudované, s výnimkou krátkych úsekov pozdĺž niektorých miestnych komunikácií, aj tieto sú v nevyhovujúcej šírke a kvalite. Úplne chýbajú pozdĺž prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce (Hlavná ul.). V tomto úseku hrozí riziko dopravných kolízií intenzívnej automobilovej dopravy s pešou dopravou. Nedostatočná šírka miestnej komunikácie spolu s absenciou chodníka je problémom aj Školskej ul.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované, napriek tomu, že bicykel je dôležitým dopravným prostriedkom pre miestnu dopravu v rámci obce alebo medzi susednými obcami. Pre cyklodopravu sa využívajú úseky spevnených a nespevnených účelových komunikácií (k vinohradom, k vodnej nádrži a majerom), ktoré však nie sú značkované ako cyklotrasy.

Verejná hromadná doprava je zabezpečovaná výlučne autobusovou dopravou. Autobusovú dopravu zabezpečuje Veolia Transport Nitra a.s. na linkách Zlaté Moravce – Veľčice – Nitra, Nitra – Kolíňany – Žirany – Nitra, Nitra – Kolíňany – Jelenec, Nitra – Zlaté Moravce.

Nakoľko obec leží na hlavnej dopravnej trase, je spojenie verejnou dopravou vyhovujúce (s výnimkou neskorých večerných hodín). Linky do Nitry v pracovných dňoch obsluhuje 48 párov priamych autobusových spojov.

2.2.12 Činnosť a hospodárenie miestnej samosprávy

Vo funkčnom období 2007–2010 má obecné zastupiteľstvo 7 členov. Schôdze sa konajú 1x mesačne (z dôvodu zavedeného ozdravného režimu). Ustanovená je funkcia zástupcu starostu a hlavného kontrolóra. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu 4 odborné komisie:

- komisia pre financie a sociálne veci
- komisia pre vzdelávanie a kultúru
- komisia pre šport a mládež
- komisia pre rozvoj obce a verejný poriadok

V súlade s cieľom zapojiť obyvateľstvo do rozhodovacieho procesu sa v obci od roku 2007 uskutočnili 2 verejné zhromaždenia občanov, na ktorých sa diskutuje o aktuálnych problémoch a smerovaní rozvoja obce.

Obec pri komunikácii s obyvateľmi využíva viaceré informačné a komunikačné kanály:

- webstránka obce (www.kolinany.eu), zriadená v roku 2008, pravidelne aktualizovaná, okrem základných informácií o obci obsahuje aj zápisy a uznesenia z rokovaní OZ, aktuálne informácie
- informačný mesačník obce Koloni Visszhang - Ozveny, dvojjazyčný, vydávaný od roku 2001 a distribuovaný zdarma do všetkých domácností
- obecný rozhlas

Obec vydala viaceré propagačné a informačné materiály (publikácia o obci v maďarskom jazyku, upomienkové predmety), niektoré v rámci spoločných aktivít Regionálneho združenia Podzoborských obcí.

Okrem úzkej spolupráce s ďalšími obcami mikroregiónu má obec nadviazanú družbu s partnerskou obcou Csajág v Maďarsku.

Verejnoprospešné služby obec zabezpečuje prostredníctvom organizačného útvaru „Drobná prevádzka. Zabezpečuje starostlivosť o verejné priestranstvá, verejné osvetlenie a miestny rozhlas, stavebné a výkopové práce, prevádzku obecného vodovodu, kanalizácie a ČOV, dopravu nákladným vozidlom.

Rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov.

Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec spláca úver vo výške 8 mil. Sk v súvislosti s nedokončenou investičnou akciou Centra sociálnych služieb. Z tohto dôvodu má zavedený ozdravný režim. V posledných rokoch v úsilí o návrat do štandardného režimu obec hospodárila s vyrovnaným rozpočtom. V roku 2008 boli príjmy aj výdavky vo výške 14,181 mil. Sk a na rok 2009 sa plánuje ich zvýšenie na 16,584 mil. Sk. Vzhľadom na dopady globálnej hospodárskej krízy na hospodárstvo SR, však predpokladáme, že predpokladaný nárast výnosu dane z príjmov na 9,553 mil. Sk (t.j. o 29%) v príjmovej stránke rozpočtu nie je reálny.

V štruktúre príjmov výrazne prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu, podielové dane) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Transfery na školstvo a aktivačnú činnosť v roku 2008 tvorili až 31% rozpočtových príjmov. Výnosy dane z príjmu fyzických a právnických osôb tvoria 52% príjmov. Špecifickým príjmom rozpočtu je daň za umiestnenie jadrového zariadenia (JE Mochovce) vo výške 252 tis. Sk. V obecnom vlastníctve sú niektoré priestory, ktoré obec prenajíma. Príjmy z prenájmu majú na celkových rozpočtových príjmoch podiel len 1,38%.

Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky zariadení v pôsobnosti obce (základná škola, materská škola, kultúrny dom), predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie. Z rozpočtovanej sumy na rok 2009 je na bežné výdavky vyčlenených 85% z objemu výdavkov. Zvyšok pripadá na kapitálové výdavky – najmä v programoch „Komunikácie a verejné priestranstvá“ a „Administratíva“. V rámci programu „Administratíva“ je suma 1,6 mil. Sk vyčlenená na platenie istín a úverov z úverových zmlúv.

V uplynulých 2 rokoch obec získala príspevky a dotácie na zo ŠFRB na výstavbu bytových domov (2,75 mil. Sk), na obnovu ZŠ od MŠ SR (799 tis. Sk), sponzorské príspevky od podnikateľov na kultúrne podujatia (80 tis. Sk), na oslavy 895. výročia obce (50 tis.), projekt elektrifikácie vinohradov – ZSE a.s. (4,5 mil. Sk), ako aj zo zahraničných fondov.

Z analýzy vyplýva, že rozpočet obce poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov verejnoprospešného charakteru. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na kapitálové výdavky – realizáciu náročnejších investičných projektov.

Štruktúra príjmov podľa rozpočtu na roky 2008 a 2009 (v tis. Sk)

Položka (zoskupenie položiek)	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009
Výnos dane z príjmov	7400	9553
Daň z pozemkov, stavieb a bytov (daň z nehnuteľností)	987	987
Daň za psa	20	20
Daň za užívanie verejného priestranstva	20	20
Poplatok za zber a odvoz odpadu	420	435
Príjmy z prenájmu budov	102	102
Správne poplatky	45	45
Príjem za stravné – ZŠ, MŠ, vývarovňa pre dôch.	220	220
Poplatok za rekultiváciu skládky	50	50
Daň za umiestnenie jadrového zariadenia (JE Mochovce)	252	252
Ostatné nedaňové príjmy	38	68
Dividendy	22	22
Transfery na školstvo (ZŠ, vzdelávacie poukazy)	4260	4060
Transfery na aktivačnú činnosť	50	105
Ostatné transfery a dotácie	110	460
Spolu príjmy	14181	16584

Štruktúra výdavkov podľa programového rozpočtu na rok 2009 (v tis. Sk)

Program	Rozpočet
1. Plánovanie, manažment a kontrola	581
2. Propagácia a marketing	170
3. Interné služby	397
4. Služby občanom	175
5. Bezpečnosť, právo a poriadok	446
6. Odpadové hospodárstvo	685
7. Komunikácie a verejné priestranstvá	1006
8. Vzdelávanie	5765
9. Šport	90
10. Kultúra	200
11. Prostredie pre život	1300
12. Sociálne služby	669
13. Administratíva	5100
Spolu výdavky	16584

2.3 Analýza uplatňovanej stratégie a plánovacích dokumentov

Obec Kolíňany nemá vypracovaný komplexný strategický plánovací dokument pre dlhodobý alebo strednodobý plánovací horizont. Rozhodovanie o rozvoji obce sa uskutočňuje na základe jednoročných, resp. najnovšie trojročných plánov investičných aktivít a činností vo väzbe na prípravu rozpočtu.

Územnoplánovacia dokumentácia na úrovni obce nie je aktuálna. Starší územný plán (ÚPN SÚ Kolíňany) bol spracovaný v roku 1979, dokumentácia sa však v úplnosti nezachovala. Z dôvodu absencie územnoplánovacej dokumentácie nebolo možné koncepčné usmerňovanie územného rozvoja. V poslednom období sa tiež systematicky zvyšuje tlak na obce, aby svoj rozvoj koncepčne usmerňovali na základe plánovacích dokumentov. Obce, klasifikované v Národnom strategickom referenčnom rámci na roky 2007 – 2013 ako póly rastu, budú musieť v prípade predkladania projektov v rámci prioritnej osi Regenerácia sídiel Regionálneho operačného programu dokladovať súlad predkladaných projektov s príslušnou územnoplánovacou dokumentáciou. Pripravuje sa tiež zníženie hranice ustanovujúcej obciam povinnosť spracovania územného plánu obce na 1000 obyvateľov. Preto obec pristúpila k obstaraniu územného plánu obce. Dokumentácia sa spracúva súbežne s prípravou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Predpokladá sa úzka koordinácia oboch plánovacích dokumentov, nakoľko sú realizované jednou spracovateľskou organizáciou.

Na úrovni obce bol pre rok 2008 pripravený len krátkodobý plán, zahŕňajúci 10 úloh:

- 1. Kvalitatívny a kvantitatívny prieskum v pieskovom lome, preverenie legislatívnych možností na ťažbu piesku
- 2. Nájsť riešenie rozostavanej stavby Centra sociálno-zdravotnej starostlivosti (CSS), preskúmať možnosti získania domácich alebo zahraničných zdrojov na dostavbu – cca 35 mil. Sk.
- 3. Doriešiť vlastnícke vzťahy a stavebné povolenia k rozostavaným stavbám (ohrada pri cintoríne, prírodný amfiteáter, prestavba bývalej MNV na kaviareň, prestavba základnej školy). Riešiť kolaudáciu používaných stavieb (polyfunkčná budova a oporný múr pri futbalovom ihrisku, obecná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd).
- 4. Zhotoviť územný plán obce Kolíňany
- 5. Zahájiť výstavbu nájomných bytov na Vinohradníckej ulici a doriešiť prístavbu k materskej škôlke z dôvodu nedostatočnej kapacity
- 6. Podporiť aktivitu a organizačne zabezpečiť elektrifikáciu vinohradníckej oblasti
- 7. Doriešiť vlastnícke vzťahy na Športovej ulici (cirkevná pôda) a dobudovanie kanalizácie na tejto ulici
- 8. Zavedenie nového informačného systému na obecnú úradu
- 9. Legislatívne doriešiť Drobnú prevádzku ako príspevkovú organizáciu zriadenú obcou

- 10. Pokračovať v otvorenej komunikácii s obyvateľmi – transparentnosť výkonu samosprávy a hospodárenia

Strategický plánovací dokument bol spracovaný pre územie Regionálneho združenia podzoborských obcí, súčasťou ktorého je aj obec Kolíňany. Dokument má vysokú úroveň a okrem celkovej stratégie výstupy zahŕňajú propagačné brožúry so stručným zhrnutím stratégie a cieľov a tiež katalógy projektov pre jednotlivé obce mikroregiónu. Pre obec Kolíňany boli definované nasledujúce projekty a aktivity – viazané na špecifické ciele a opatrenia, z ktorých väčšina je relevantných aj z hľadiska územného plánu a PHSR obce:

Špecifický cieľ 1: Stimulácia a rozvoj malého a stredného podnikania

Opatrenie 1: Vytvoriť podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania

Opatrenie 2: Zamerať sa na koordinovaný rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu, vidieckeho turizmu

Opatrenie 3: Podporovať iniciatívy na získanie nových zručností uplatniteľných na miestnom trhu práce

- Vybudovanie inžinierskych sietí vo vinohradoch (Kolíňany, Žirany, Jelenec, Ladice, Štitáre)
- Rekonštrukcia chodníkov a komunikácií (Kolíňany)
- Dokončenie a rozšírenie spoločnej ČOV v Kolíňanoch (Kolíňany, Žirany)
- Riešenie odpadového hospodárstva
- Zriadenie, doplnenie a renovácia múzea pre účely turizmu (Jelenec, Kolíňany)
- Vybudovanie kúpaliska (Kolíňany)

Špecifický cieľ 2: Rozvoj sociálnej starostlivosti o občanov združenia

Opatrenie 1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry

Opatrenie 2: Vytvorenie a implementácia systému sociálneho zabezpečenia

Opatrenie 3: Vytvorenie podmienok pre udržanie a návrat mladých ľudí do regiónu

- Zriadenie sociálneho zariadenia pre dôchodcov (Jelenec, Kolíňany)
- Výstavba, rekonštrukcia, obnovenie a rozšírenie detských ihrísk, polyfunkčných ihrísk (Jelenec, Kolíňany)

Špecifický cieľ 3: Podpora komunitného života obcí a združenia

Opatrenie 1: Vzbudiť záujem občanov o dianie v obciach (združení)

Opatrenie 2: Zlepšiť kvalitu verejného a kultúrno-spoločenského života

- Vybudovanie oddychovej zóny (Kolíňany, Žirany)
- Rekonštrukcia prírodného amfiteátra (Kolíňany – už realizované)
- Zriadenie info domu (Kolíňany)

2.4 Analýza názorov a rozvojových preferencií verejnosti

Cieľom prieskumu názorov obyvateľov obce bolo získať objektívne vstupy pre diagnostiku situácie obce a stanovenie rozvojovej stratégie. Pre realizáciu prieskumu bola zvolená forma dotazníkového prieskumu. Dotazník bol distribuovaný do všetkých domácností a zverejnený aj na internetovej stránke obce www.kolinany.eu. Informácie o prieskume boli publikované v obecnom mesačníku Koloni Visszhang – Ozveny. Konečný termín pre doručenie vyplnených dotazníkov bol stanovený do 7.11.2008. Spolu sa prieskumu zúčastnilo 31 respondentov.

Dotazník bol koncipovaný tak, aby na otázky bolo možné odpovedať výberom jednej alebo viacerých možností spomedzi predvolených odpovedí alebo ohodnotením všetkých predložených možností. Štruktúru dotazníka tvorili 4 hlavné otázky a 3 doplňujúce otázky. Výber predvolených odpovedí vychádzal z predchádzajúcich analýz obce a návrhov rozvojových zámerov, je preto špecifický výlučne pre obec Kolínany. Pri viacerých otázkach bol vymedzený priestor aj na doplňujúce odpovede, komentáre a pripomienky.

Hlavné výhody obce

Prvá otázka zisťovala vnímanie silných stránok obce zo strany obyvateľov, pričom bola možnosť výberu 3-5 odpovedí z 10 predvolených odpovedí. Vo viac ako polovici dotazníkov sa vyskytli až 4 z predvolených odpovedí. Najväčšou výhodou aj v porovnaní s okolitými obcami je vybudovaná infraštruktúra. V obci je veľký amfiteáter, čo podľa prieskumu oceňujú aj obyvatelia, relatívne priaznivo vnímajú aktivity v kultúrnej, spoločenskej a športovej oblasti. Obyvatelia si uvedomujú význam polohových faktorov – výhodnú polohu obce, ktorá je predpokladom ekonomickej prosperity a dobrej dostupnosti služieb a tiež atraktívne prostredie, dôležité z hľadiska ich identifikácie s miestom bydliska.

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odp.
1.	vybudovaná infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, plyn)	80
2.-3.	priestory pre väčšie kultúrno-spoločenské podujatia (amfiteáter)	69
2.-3.	výhodná poloha v blízkosti Nitry a na hlavnom dopravnom ťahu	69
4.	krajinársky atraktívne prostredie – obec obklopená lesnými plochami, vrchmi a vinohradmi	60
5.	organizovanie širokého spektra kultúrnych, športových a spoločenských podujatí	40
6.-7.	aktívne pôsobenie spolkov, organizácií a občianskych združení v obci	31
6.-7.	dobré spojenie verejnou dopravou	31
8.	žiadne znečisťujúce prevádzky v obci	20
9.	zachované historické pamiatky	11
10.	intenzívna spolupráca a výmenné vzťahy medzi okolitými obcami v rámci mikroregiónu	3

Hlavné nevýhody a problémy obce

Druhá otázka sa týkala vnímania slabých stránok a negatívnych javov, pri rovnakých podmienkach voľby odpovedí ako v 1. otázke. Podľa predpokladov, ako najzávažnejší je vnímaný problém chýbajúcich chodníkov (podľa konkrétnych odpovedí sa to týka najmä Hlavnej ul. a Školskej ul.). Približne v polovici dotazníkov boli ako najzávažnejšie problémy uvedené: obmedzené spektrum služieb a obchodných prevádzok v obci (konkrétne výhrady sa týkali zásobovania, otváracích hodín a spôsobu predaja a sortimentu v predajni Jednota), absencia detských ihrísk a stav verejných budov.

Vzhľadom k blízkosti Nitry ako zdroja pracovných príležitostí obyvatelia nevnímajú nedostatok možností zamestnania priamo v obci ako mimoriadne kritický.

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odp.
1.	chýbajúce chodníky	74
2.	obmedzené spektrum služieb a obchodných prevádzok v obci	63
3.	chýbajúce detské ihriská	51
4.-5.	stav verejných budov (rozostavané centrum soc. starostlivosti, kult.dom)	43
4.-5.	obmedzené možnosti obecného rozpočtu	43
6.	nevyhovujúci stav niektorých komunikácií	31
7.-8.	skládka odpadu	26
7.-8.	nevypofilované centrum obce	26
9.	nutnosť dochádzania za prácou (nedostatok prac. príležitostí priamo v obci)	20

Hodnotenie služieb

Obyvatelia mali ohodnotiť služby poskytované zo strany obce alebo inými subjektmi použitím hodnotiacej škály od 1 do 5 (1 = najlepšie, 5 = najhoršie) a uviesť prípadný komentár. Mimoriadne pozitívne bola hodnotená novozriadená webstránka obce a skutočnosť, že v obci je vybudovaná technická infraštruktúra (korešponduje s konštatovaním hlavných výhod obce). Nadpriemerné hodnotenie získali obecný úrad a ďalšie miestne médium – obecný mesačník (podnet uverejňovať otázky občanov a odpovede vedenia obce). Priaznivo je hodnotený systém zberu a odvozu odpadu, aj keď sa v tejto súvislosti vyskytli niektoré konkrétne pripomienky (nedostatok nádob na separovaný zber, nedoriešený zber zeleného odpadu).

Naopak, najväčšie výhrady boli k údržbe a stavu komunikácií a úrovni bezpečnosti v obci.

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnotenie
1.	www stránka obce: www.kolinany.eu	1,35
2.	technická infraštruktúra (voda, plyn, kanaliz.)	1,45
3.	obecný úrad	1,70
4.	miestny časopis Ozveny	1,97
5.	odvoz odpadu a separovaný zber	2,09

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnotenie
6.	miestna samospráva	2,24
7.	miestne vzdelávacie inštitúcie	2,38
8.	verejná (autobusová) doprava	2,52
9.	bezpečnosť a ochrana majetku	2,91
10.	údržba a stav komunikácií	3,00

V ďalšej otázke mali obyvatelia uviesť služby alebo obchodné prevádzky, ktoré im v obci chýbajú. Najviac vítanou službou by bolo zdravotné stredisko alebo zdravotnícke služby, lekáreň, telocvičňa alebo fitnesscentrum. Jednotlivo sa vyskytli odpovede: večierka, kaderníctvo / holičstvo, bankomat.

V predchádzajúcich otázkach týkajúcich sa problémov a hodnotenia služieb a aspektov kvality života niektorí respondenti uviedli kritické pripomienky a upozornili na problémy, ktoré neboli zahrnuté v predvolených odpovediach:

- nedoriešené odbočovanie do obce z cesty I. triedy (chýbajú odbočovacie pruhy)
- nevyhovujúce priestory materskej školy
- chýbajúca telocvičňa pre verejnosť
- zvýšený výskyt krádeží v poslednom období
- veľa budov v dezolátnom stave – sú ohrozením bezpečnosti a znehodnocujú estetickú kvalitu prostredia
- problém túlavých psov v obci
- zlý stav niektorých miestnych komunikácií (napr. Pri Mlyne, Školská)
- spaľovanie odpadu a zadymovanie obce, čierne skládky v katastri

Hodnotenie aspektov kvality života

Obyvatelia mali ohodnotiť špecifické možnosti a podmienky v obci, ako aj sociálne javy, ktoré sú hlavnými faktormi kvality života v obci. Hodnotilo sa použitím škály od 1 do 5 (1 = najlepšie, 5 = najhoršie), s možnosťou uvedenia prípadného komentára. Mimoriadne pozitívne boli hodnotené možnosti kultúrneho vyžitia, aj keď tieto boli pri hodnotení výhod obce prekonané polohovými výhodami.

Najväčšie výhrady sa týkajú nedostatočnej ponuky služieb a obchodov a minimálneho počtu pracovných príležitostí v obci.

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnotenie
1.	možnosti kultúrneho vyžitia	1,78
2.-3.	kvalita životného prostredia	2,46
2.-3.	možnosti pre šport a rekreáciu	2,45
4.	medziľudské vzťahy	2,96
5.	záujem obyvateľov o veci verejné	3,07
6.	ponuka služieb a obchodov	3,48

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnotenie
7.	ponuka pracovných príležitostí	4,08

Oblasti a aktivity, na ktoré by sa v obci v budúcnosti sústrediť rozvoj obce

Preferencie konkrétnych rozvojových zámerov boli predmetom prieskumu v 6. otázke. Spomedzi 30 predvolených možností bol možný výber 5-8 odpovedí. Podľa očakávania a v zmysle identifikovaných problémov, obyvatelia preferujú najmä vybudovanie chýbajúcich chodníkov a rozširovanie ponuky obchodov a služieb. Vysokú prioritu respondenti prideliť aj zámeru vytvorenia atraktívneho centra obce, revitalizácie verejnej zelene a dobudovania centra sociálno-zdravotnej starostlivosti.

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odp.
1.	výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách	71
2.	rozširovanie ponuky nákupných možností a služieb (centrum služieb)	57
3.	revitalizácia verejnej zelene v celej obci	46
4.	vytvorenie atraktívnych verejných priestorov v centre obce	43
5.	dobudovanie Centra sociálno-zdravotnej starostlivosti	40
6.	vybudovanie detských ihrísk	37
7.	rekonštrukcia miestnych komunikácií	34
8.-9.	podpora aktivít mládeže, založenie mládežníckeho klubu	31
8.-9.	vybudovanie regionálnych a miestnych cyklotrás a turistických trás	31
10.	výstavba nájomných bytov	29
11.-12.	podpora vinohradníctva a jeho uplatnenia v cestovnom ruchu	26
11.-12.	organizovanie vzdelávacích kurzov, letnej školy	26
13.-17.	rozvoj agroturistiky	23
13.-17.	vydávanie informačných a propagačných materiálov o obci (fotokalendár, film, DVD)	23
13.-17.	organizovanie súťaží pre obyvateľov	23
13.-17.	výsadba zelene v katastri obce	23
13.-17.	dobudovanie kanalizácie a čistiarne odpadových vôd	23
18.-21.	vybudovanie rozhľadne na Kolíňanskom vrchu	20
18.-21.	organizovanie kultúrno-spoločenských akcií regionálneho dosahu (napr. festival)	20
18.-21.	rekultivácia skládky	20
18.-21.	otváranie nových lokalít pre výstavbu rodinných domov	20
22.-23.	zriadenie informačného centra s pôsobnosťou v rámci mikroregiónu	17
22.-23.	vybudovanie nových športových zariadení a ihrísk	17
24.	vytvorenie obecného podniku na zabezpečenie verejnoprospešných služieb	14
25.	rekonštrukcia verejných budov (MŠ+ZŠ, kultúrny dom)	11
26.-28.	vysielanie obecného rádia	9
26.-28.	inštalovanie informačných a navigačných tabulí	9

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odp.
26.-28.	zavádzanie prvkov e-governmentu v miestnej samospráve	9
29.-30.	iniciovanie vzniku priemyselného parku	6
29.-30.	vytvorenie jednotného vizuálneho štýlu	

V poslednej otázke mohli respondenti uviesť konkrétne námety a projekty, ktoré navrhujú v obci realizovať. Opakovane sa vo viacerých dotazníkoch vyskytli:

- rozšíriť Školskú ul., resp. vybudovať chodník a pri ZŠ inštalovať prvky na spomalenie dopravy
- vyriešiť nevyhovujúce priestorové podmienky v materskej škole
- vyhradiť kontajnery na zelený odpad, haluze
- vybudovať tenisové kurty, fitnesscentrum

Ďalšie námety sa vyskytli len jednotlivito:

- poriadať burzy oblečenia a nepotrebných vecí
- opätovné hlásenie dôležitých oznamov po 18. hod.
- zaviesť káblovú televíziu
- zriadenie obecnej polície
- zrekonštruovať autobusové zastávky
- vyhradiť miesto pre parkovanie nákladných áut mimo centra obce
- vytvoriť verejný park na mieste skládky
- zriadiť zberný dvor a využívať biomasu
- riešiť problém hasičskej nádrže

2.5 SWOT analýza

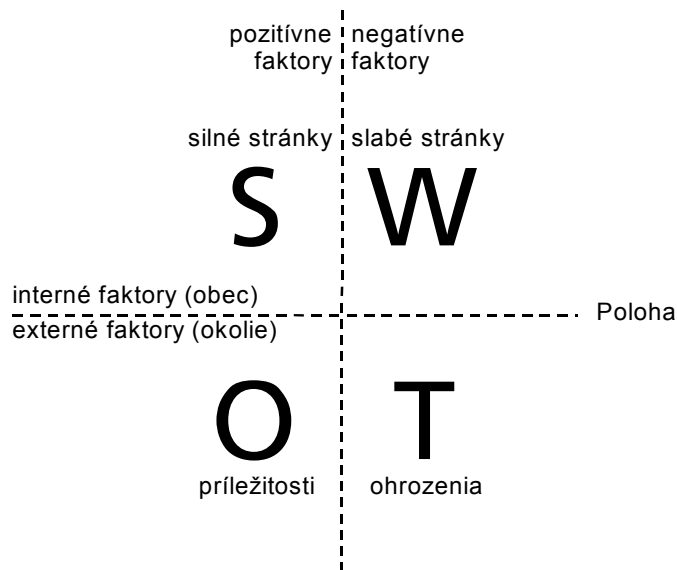
SWOT analýza poskytuje celkový pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno definovať kľúčové oblasti, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a najvhodnejšie ciele, ktoré by zúžitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, vyvolávajúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú približne zoradené podľa dôležitosti a závažnosti (od najzávažnejších po najmenej závažné).

Princíp SWOT analýzy

Silné stránky (výhody, pozitívne charakteristiky obce)

- kompletne vybudovaná technická infraštruktúra – vodovod, kanalizácia, plyn, elektrorozvody
- materská škola a základná škola v obci
- relatívne nízky podiel nezamestnaných z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov
- krajinársky atraktívne prostredie, dostatok zelene v okolí obce
- organizovanie širokého spektra kultúrnych, športových a spoločenských podujatí
- aktívne pôsobenie spolkov, organizácií a občianskych združení v obci
- dobré spojenie verejnou dopravou
- absencia znečisťujúcich prevádzok v obci
- zachované historické pamiatky a prvky viažúce identitu obce
- zachovaný vidiecky charakter obce zatiaľ nenarušený stavebnou expanziou
- udržiavanie folklóru a tradícií

Slabé stránky (nevýhody, negatívne charakteristiky obce)

- obmedzené možnosti obecného rozpočtu vyplývajúce z ozdravného režimu
- chýbajúce chodníky pozdĺž ciest
- obmedzené spektrum služieb a obchodných prevádzok v obci
- chýbajúce detské ihriská v obci
- stav verejných budov (rozostavané centrum soc. starostlivosti)
- nevyhovujúci stav niektorých miestnych komunikácií
- skládka odpadu v kontakte so zastavaným územím obce
- obec nemá vyprofilované centrum
- minimálny počet pracovných príležitostí v obci
- nepriaznivá demografická situácia a nízka reprodukčná vitalita miestnej populácie
- nízka ekologická stabilita územia

Príležitosti (pozitívne vplyvy)

- výhodná poloha obce na dôležitom dopravnom ťahu Nitra – Banská Bystrica
- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým hospodárskym rozvojom
- poloha v blízkosti krajského mesta Nitra

- dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce – v dôsledku sťahovania obyvateľov z Nitry do vidieckych obcí v suburbánnom pásme
- intenzívna spolupráca a výmenné vzťahy medzi okolitými obcami v rámci Združenia Podzoborských obcí
- dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne
- výhoda relatívne nízkej ceny pozemkov a nehnuteľností
- výhodná poloha obce z hľadiska prímestskej rekreácie a potenciál rozvoja cestovného ruchu v regióne a v obci
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období
- predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce po spracovaní základných plánovacích dokumentov – programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a územného plánu obce
- možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na rozvojové projekty – vyplýva z klasifikácie obce Kolíňany ako kohézneho pólu rastu

Ohrozenia (negatívne vplyvy)

- negatívne vplyvy tranzitnej dopravy na životné prostredie a bezpečnosť obyvateľov
- nedostatok verejných zdrojov na financovanie rozsiahlejších rozvojových zámerov
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy
- odlev trhového potenciálu v oblasti obchodu do veľkokapacitných nákupných centier v Nitre
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života
- relatívne nízka úroveň miezd v regióne v porovnaní s celoštátnym priemerom (a prehľbovanie tejto disproporcie)

2.6 Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít

Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít vychádza zo záverov kvalitatívnych analýz – auditu zdrojov a analýzy problémov. Audit zdrojov identifikuje hlavné faktory rozvoja – t.j. určuje **rozvojový potenciál**, výstupom analýzy problémov sú kľúčové disparity – t.j. **limity rozvoja územia**.

2.6.1 Audit zdrojov

Audit zdrojov je kvalitatívnou sumarizáciou informácií o jednotlivých sektoroch a oblasti života obce (kap. 2). Zdroje sú v zmysle zvolenej metodiky členené do 3 skupín – na prírodné, ekonomické+materiálne a ľudské zdroje. V nasledujúcom prehľade sú vymenované zdroje s najväčším potenciálom využitia pre ďalší rozvoj. Ide o dôležité faktory rozvoja, ktoré boli uvedené v rámci analýzy silných stránok a príležitostí doplnené o ďalšie faktory.

Jednotlivé položky auditu zdrojov sú zoradené podľa dôležitosti a závažnosti (od najzávažnejších po najmenej závažné). Položky s najvyššou mierou závažnosti predstavujú hlavné faktory rozvoja.

Prírodné zdroje

- výhodné klimatické podmienky – obec sa nachádza v teplej klimatickej oblasti s priaznivými podmienkami pre poľnohospodársku výrobu a relatívne nízkymi nárokmi na spotrebu energie na vykurovanie
- vysoká úrodnosť pôd, vysoký podiel ornej pôdy na celkovej výmere poľnohospodárskeho pôdneho fondu
- zdroje pitnej vody – v obci je prevádzkovaný vodný zdroj
- zdroje nerastných surovín (kameňolom na ťažbu vápenca)
- atraktívne prírodné prostredie s cennými biotopmi (Kolíňanský vrch, pobrežná vegetácia pri vodnej nádrži)

Ekonomické a materiálne zdroje

- materiálno-technická báza základnej občianskej vybavenosti
- nový amfiteáter v obci s dostatočnou kapacitou aj pre väčšie kultúrno-spoločenské podujatia
- kompletne vybudovaná technická infraštruktúra – vodovod, kanalizácia, plyn, elektrorozvody
- existujúce napojenie na nadradený dopravný systém ciest I. a III. triedy a vybudovaná sieť miestnych komunikácií
- do produkčných aktivít sa zapája väčšina domácností – pestovanie ovocia, viniča a zeleniny a chov hospodárskych zvierat pre vlastnú potrebu

Ľudské / sociálne zdroje

- aktívne pôsobenie viacerých spolkov a spoločenských organizácií
- historické a kultúrne dedičstvo na území obce
- vysoký podiel obyvateľov v produktívnom veku
- efektívne využité ľudské zdroje – väčšina obyvateľov je ekonomicky aktívnych, minimálny počet nezamestnaných

2.6.2 Analýza problémov

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré nemožno zaradiť medzi slabé stránky. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny). Výsledky analýzy sú dôležité pre stanovenie kľúčových oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Hlavné problémy a ich následky:

- zadlženosť obce a zavedený ozdravný režim → následok: obmedzené investičné možnosti obce
- chýbajúce chodníky pozdĺž ciest → následok: ohrozenie komfortu a bezpečnosti peších
- chýbajúce detské ihriská
- minimálny počet pracovných príležitostí v obci → následok: nutnosť dochádzania za prácou, uvoľňovanie sociálnych väzieb obyvateľov na obec a znižovanie súdržnosti miestnej komunity
- nepriaznivý stavebnotechnický stav niektorých budov občianskej vybavenosti – základná škola, materská škola → následok: nízky hygienický štandard, vysoké nároky na spotrebu energie
- neatraktívne centrum obce → následok: nižší záujem o podnikanie v oblasti služieb, nižšia hrdosť obyvateľov na obec
- nízka ekologická stabilita územia → následok: vyššia pravdepodobnosť výskytu živelných pohrôm, vyčerpanie ekologických potenciálov krajiny
- chýbajú niektoré služby a obchodné prevádzky → následok: obyvatelia nakupujú mimo obce – odlev trhového potenciálu, nutnosť cestovania za službami a nákupmi
- chýbajúce ubytovacie kapacity → následok: krátkodobosť pobytu návštevníkov a nižšie výnosy z cestovného ruchu
- skládka odpadu v obci → následok: environmentálne riziká, zníženie estetických kvalít prostredia jedného z hlavných uzlových bodov obce

3. Strategická časť

3.1 Opis stratégie a rozvojových priorít

Hlavné smerovanie stratégie

Obec Kolíňany má značné potenciály rozvoja, vyplývajúce hlavne z priaznivej polohy v bezprostrednej blízkosti Nitry a na dôležitej dopravnej tepne celoštátneho až medzinárodného významu – ceste I. triedy I/65 Nitra – Banská Bystrica. Príležitosti pre rozvoj obce vyplývajú aj z jej silných stránok – dobudovanej technickej infraštruktúry a koncentracii mnohých zaujímavostí na jej území, vďaka ktorým je jednou z najrázovitejších obcí celého Podzoborského regiónu. Aby obec túto rozvojovú šancu čo najlepšie využila a pritom nestratila svoj vidiecky charakter a identitu, je potrebné realizovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať ciele nasledujúcich priorít:

A – Zvýšenie úrovne základnej infraštruktúry a kvality životného prostredia

B – Rozvoj bývania, služieb a podnikania

C – Progresívna a otvorená samospráva, efektívna správa majetku obce

D – Podpora identity obce a cestovného ruchu

E – Možnosti v oblasti kultúrno-spoločenského život a športu

Ad. A

Kvalita životného prostredia a všestranne rozvinutá infraštruktúra sú základnými predpokladmi kvality bývania a života v obci. Od nich závisí, či sa obci podarí pritiahnuť nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Sú tiež základnou podmienkou lokalizačných rozhodnutí súkromného sektora z hľadiska rôznych druhov podnikania a cestovného ruchu.

Aj keď je v obci infraštruktúra vybudovaná na nadpriemernej úrovni, naďalej je potrebné zvyšovať jej štandard. Najväčšie deficity sú v oblasti dopravnej infraštruktúry. Potrebné je vybudovanie chodníkov – predovšetkým tam, kde hrozia kolízie pešej a motorovej dopravy – pozdĺž Hlavnej ulice a Školskej ulice. Postupnú rekonštrukciu si vyžaduje aj stav miestnych komunikácií. Nevyhnutné je tiež doriešiť príjazd, resp. odbočovanie do obce z cesty I. triedy – zodpovedným orgánom za realizáciu je správca cesty, preto sa táto aktivita v katalógu projektov a aktivít programovej časti neuvádza. Zníženie dopravnej záťaže cesty I. triedy má priniesť výhľadový zámer rýchlostnej cesty (tiež je mimo vplyvu obce).

V oblasti technickej infraštruktúry sa v prvom slede pripravujú na realizáciu projekty čiastkových zlepšení – elektrifikácia vinohradov a rozšírenie kapacity čistiarne odpadových vôd.

Pri realizácii ekostabilizačných opatrení v zmysle návrhov krajinnoekologického plánu a výsadbe zelene v obci je treba okrem ekologického hľadiska brať do úvahy aj nemenej významné estetické aspekty. Plochy pre líniovú zeleň by sa mali rezervovať aj v nových

uliciach, ktoré investori obyčajne projektujú s najnižšími prípustnými šírkami v snahe maximálne redukovať náklady na výstavbu.

Nadalej by sa mal vylepšovať systém separovaného zberu a zhodnocovania biologického odpadu. Pozitívne dopady na kvalitu životného prostredia i estetické kvality kľúčového priestoru pred kostolným návrším by mala mať úplná rekultivácia skládky odpadu.

Súčasne je treba podporovať environmentálne povedomie obyvateľov – zapájaním do akcií spoločného skrášľovania obce.

Ad. B

Vzhľadom k výhodnej polohe obce sa predpokladá nárast záujmu o prisťahovanie nových obyvateľov do obce. V nových stavebných lokalitách, ktoré vymedzí pripravovaný územný plán obce, by sa v predstihu mala v spolupráci so súkromnými stavebníkmi vybudovať potrebná infraštruktúra. Osobitne je treba riešiť problém zabezpečenia cenovo dostupného bývania ako alternatívy voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov dostupných len pre vyššie príjmové skupiny.

V oblasti podpory podnikania je v prvom rade potrebné podporovať rozvoj služieb a maloobchodných prevádzok, vrátane komerčne menej lukratívnych služieb. Pre tieto účely sa odporúča zväziť vytvorenie systému podporných opatrení nefinančného charakteru.

Vhodné by bolo podporiť vznik zariadenia obchodu, ktoré by kvalitou služieb a rozsahom ponuky bolo schopné konkurovať veľkokapacitným zariadeniam obchodu v Nitre.

Aj keď väčšinu komerčných služieb prevádzkujú súkromné subjekty a rozvoj v tejto oblasti bude závisieť od ich investičnej aktivity, obec môže v spolupráci s nimi prispieť k zlepšovaniu podmienok (napr. vytvorením a spravovaním katalógu priestorov na podnikanie). Špecifickou otázkou je zabezpečenie nekomerčných sociálnych služieb. Ďalší segment podnikania, kde by mala byť smerovaná podpora, predstavuje progresívne odvetvie cestovného ruchu.

Ad. C

Vzhľad obce je jej vizitkou vo vzťahu k návštevníkom - môže povzbudiť ich záujem o obec, jej históriu a tradície a tým predĺžiť ich pobyt v obci a získať od nich viac zdrojov. Aj obyvatelia ocenia, ak obec bude upravená, verejné priestory atraktívne, doplnené typickými prvkami drobnej architektúry - a prejaví sa to väčšou hrdosťou na svoju obec. Riešením by bola realizácia komplexného projektu valorizácie estetických a úžitkových kvalít verejných priestorov v centre obce, spolu s výstavbou centra služieb, na obecných pozemkoch (na nám L.A. Aranya). Nielen pre firmy, ale aj pre obec je dôležité prezentovať sa uceleným vizuálnym štýlom, aplikovaným na prvky drobnej architektúry – lavičky, smetné koše, informačné systémy rôzneho druhu (navigačné a informačné tabule, prezentačné materiály).

Jeden z hlavných cieľov, ktoré si obec v krátkodobom pláne stanovila, je otvorená komunikácia s obyvateľmi. Mnohé aktivity boli v uplynulých rokoch v tejto oblasti už úspešne realizované a malo by sa v nich naďalej pokračovať – organizovanie verejných zhromaždení aspoň 1x ročne, vydávanie obecného mesačníka, sprevádzkovanie a

aktualizácia webstránky a v budúcnosti aj rozširovanie prvkov e-governmentu, ako napríklad informovanie obyvateľov prostredníctvom e-mailov alebo sms správ.

Ďalšími námetmi v tejto oblasti sú zavedenie dňa otvorených dverí na obecnom úrade, vypracovanie etického kódexu samosprávy, udeľovanie ďakovných dekrétov občanom, výhľadovo aj rozšírenie vysielania obecného rozhlasu.

Z investičných projektov je v blízkej budúcnosti aktuálnou úlohou modernizácia obecných budov a ich prevádzky – základnej školy, knižnice. Za účelom zníženia prevádzkových nákladov a zosúladenia právneho stavu je potrebné uskutočniť niektoré opatrenia v oblasti správy obecného majetku – vytvorenie obecného podniku verejnoprospešných služieb, legalizácia čiernych stavieb a vysporiadanie majetku obce na listoch vlastníctva. Nakoľko výhradne z obecného rozpočtu nie je možné financovať dostavbu centra sociálnych služieb, je potrebné zvážiť iné možnosti dostavby a prevádzky zariadenia.

Ad. D

Obec Kolíňany vyniká viacerými zaujímavosťami – kultúrno-historickými i prírodno-krajinárskymi, ktoré sú pilierom jej identity. Tieto je potrebné zachovať a prezentovať obyvateľom i návštevníkom obce. Jedným z nich je Kolíňanský vrch – ako izolovaný ostrov vystupujúci z pahorkatiny. Zaujímavé výhľady i tradičné vinohrady na jeho južných svahoch je možné sprístupniť vybudovaním náučného chodníka a rozhľadne na vrchole. Zdrojom inšpirácie pre Kolíňany môžu byť vinohradnícke obce Malokarpatskej oblasti i zahraničné vinohradnícke regióny, ktoré tieto tradície dokázali využiť v rozvoji cestovného ruchu. Do úvahy pripadajú rôzne aktivity atraktívne pre návštevníkov, ako napríklad otvorenie vínnych pivníc s ponukou ochutnávky miestnych vín, prezentácia práce vinohradníkov s možnosťou priamej participácie na nej (agroturistika). Pre účinnejšiu prezentáciu vinohradníckej tradície je potrebný spoločný postup individuálnych pestovateľov založením vinohradníckeho spolku.

Dôležitým pilierom identity a nositeľom historickej kontinuity obce je pôvodne románsky kostol, aj s návrším, na ktorom bol postavený. Kultúrno-historický význam tohto miesta a archeologické nálezy pri kostole je vhodné prezentovať v podobe parku sv. Štefana.

Rozvoj cestovného ruchu a najmä výstavba potrebnej infraštruktúry nie sú uskutočniteľné bez koordinácie s okolitými obcami Podzoborského regiónu – to sa týka prevádzky spoločného informačného centra alebo výstavby cyklotrasy, spájajúcej Nitru a obce pod Zoborom.

Ad. E

Kultúrno-spoločenský život je vzhľadom k veľkosti obce mimoriadne intenzívny. Je to vďaka aktivite spoločenských organizácií a novovybudovanému amfiteátru, ktorý umožňuje poriadať väčšie podujatia, navštevované aj obyvateľmi okolitých obcí. Pestrú a vyváženú ponuku kultúrno-spoločenských podujatí je potrebné udržať a ďalej ju obohatovať uvádzaním nových podujatí. Pravidelným organizovaním ťažiskového podujatia nadlokálneho významu by sa Kolíňany mohli stať známymi v širšom meradle - ako „miesto, kde sa niečo zaujímavé deje“.

Pamätať treba aj na každodenné športovo-oddychové aktivity miestnych obyvateľov rôznych vekových skupín – rozšírením športového areálu a vybudovaním detských ihrísk na viacerých miestach v obci.

Významnou udalosťou, spadajúcu do návrhového obdobia strategického plánu, ktorú môže obec na svoju prezentáciu využiť, by mohli byť oslavy 900. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Oslavy by nemali byť 1-2 dňovou udalosťou, mali by byť rozložené počas celého „Roku osláv“ – niekoľko mesiacov pred vyvrcholením osláv by sa uskutočňovali rôzne aktivity, s cieľom vzbudiť záujem a očakávania verejnosti.

3.2 Strategická vízia obce

Stratégiu rozvoja obce reprezentuje celková vízia obce (globálny cieľ) naznačujúca ideál rozvoja do budúcnosti. Má podobu motta – výroku opisujúceho ideálny cieľový stav ku koncu návrhového obdobia (r. 2013).

Vízia obce Kolíňany r. 2013:

„Kolíňany budú miestom, kde sa ľuďom oplatí žiť. Výhodná poloha v blízkosti Nitry a predsa v kontakte s prírodou, priláka nových obyvateľov. Budú tu všetky základné služby, kompletne vybudovaná infraštruktúra a vyriešia sa problémy s dopravou. Kolíňany budú zdravou a perspektívnou obcou, so samosprávou otvorenou občanom, aplikujúcou najprogressívnejšie riešenia. Zveladené verejné priestranstvá podčiarknu jej imidž a zvýšia hrdosť obyvateľov na svoju obec. Obec bude priťahovať aj návštevníkov vďaka živej vinohradníckej tradícii, folklóru, zachovanému vidieckemu rázu a historickým pamiatkam. Posilní si pozíciu kultúrneho centra regiónu Podzoborských obcí.“

3.3 Strategické ciele

Strategické ciele nemajú charakter konkrétnych návrhov, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, naznačenú v strategickej vízii. V hierarchii strategického plánu obce Kolíňany reprezentujú ciele druhého rádu. Strategické ciele sú špecifické – t.j. sú viazané na menší počet globálnych cieľov.

Pre Prioritu A – Zvýšenie úrovne základnej infraštruktúry a kvality životného prostredia

Cieľ A.1 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Cieľ A.2 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Cieľ A.3 Efektívne a ekologické riešenie problémov s odpadom

Cieľ A.4 Zvýšenie estetických a krajinnoeologických kvalít územia

Pre Prioritu B – Rozvoj bývania, služieb a podnikania

Cieľ B.1 Využitie a aktivizácia potenciálov pre podnikanie

Cieľ B.2 Zavedenie nekomerčných služieb pre obyvateľov

Cieľ B.3 Podpora bytovej výstavby

Cieľ B.4 Podpora hospodárskych činností pre využitie prírodných zdrojov

Pre Prioritu C – Progresívna a otvorená samospráva, efektívna správa majetku obce

Cieľ C.1 Obojstranná komunikácia samosprávy s občanmi

Cieľ C.2 Samospráva otvorená občanom

Cieľ C.3 Modernizácia verejných budov

Cieľ C.4 Zefektívnenie verejnej správy a správy obecného majetku

Pre Prioritu D – Podpora identity obce a cestovného ruchu

Cieľ D.1 Atraktívne verejné priestory

Cieľ D.2 Využitie tradícií a kultúrno-historických a prírodných hodnôt v rozvoji cestovného ruchu

Cieľ D.3 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Cieľ D.4 Propagácia obce a mikroregiónu

Pre Prioritu E – Možnosti v oblasti kultúrno-spoločenského život a športu

Cieľ E.1 Fungujúce organizačné štruktúry

Cieľ E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Cieľ E.3 Dobudovanie možností pre športové a voľnočasové aktivity

4. Implementačná / programová časť

4.1 Plány opatrení a aktivít pre prioritné oblasti rozvojovej stratégie

Pre každú prioritnú oblasť je zostavený tzv. akčný plán, ktorý tvorí súbor konkrétnych, **opatrení, aktivít, resp. projektov** smerujúcich k naplneniu globálnych a strategických cieľov obce Kolíňany. Akčné plány dodávajú dlhodobejšie a abstraktnejšie ponímanej stratégii vízií žiadúci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je približne 3 – 5 rokov, s výnimkou aktivít permanentného charakteru. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Akčné plány obsahujú prvky operatívnej úrovne rôzneho druhu:

- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- opatrenia – sú špecifické aktivity zamerané zvyčajne na elimináciu negatívneho javu alebo problému
- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každému projektu/aktivite/opatreniu je pripojená charakteristika (v podobe skrátených projektových fišov), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis
- odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ)
- určenie zodpovedného subjektu (organizačného garanta) a spolupracujúcich subjektov
- približné obdobie realizácie – s rozdelením na projekty I. sledu (2009-2010), II. sledu (2011-2013) a výhľad (po roku 2013)
- špecifikáciu potrebných postupových krokov (čiastkových aktivít/opatrení) podmieňujúcich realizáciu - len v prípade rozsiahlejších projektov
- stanovenie spôsobu financovania
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom alebo plánom financovania; koordinované s programovým rozpočtom na rok 2009)
- indikátory úspešnosti – v podobe merateľných kvantitatívnych ukazovateľov – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase

Rámcové projekty, pri ktorých sa bude žiadať o finančný príspevok z fondov EÚ, sa následne podrobnejšie rozpracujú v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

4.1.1 Opatrenia a aktivity pre Prioritu A – Zvýšenie úrovne základnej infraštruktúry a kvality životného prostredia

A.1.1 Vybudovanie chodníkov na Hlavnej ulici, Školskej ulici

Opis: V I. etape sa chodníky vybudujú v najkritickejšom úseku, kde dochádza k potenciálnym kolíziám automobilovej dopravy a peších – pozdĺž cesty III. triedy, na celom jej prieťahu zastavaným územím obce a na Školskej ulici (vhodné kombinovať s ďalšími opatreniami na upokojenie dopravy).

Väzba na cieľ: A.1 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 25 tis. €

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: I. sled (2009–2010)

Indikátory úspešnosti: výstavba min. 800 m chodníkov

A.1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Opis: Časť miestnych komunikácií nemá vyhovujúce technické parametre a nutná je ich rekonštrukcia – odstránenie nerovností, líniových a bodových závad, uloženie novej asfaltovej vozovky.

Väzba na cieľ: A.1 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 80 tis. € (7000 € na rok 2009)

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: rekonštrukcia min 1000 m miestnych komunikácií

A.2.1 Rozšírenie kapacity ČOV

Opis: Pre úplné čistenie odpadových vôd z oboch napojených obcí – Kolíňany a Žirany je nutné zvýšiť kapacitu ČOV o 1200 E.O. (rozšírenie o 1 kazetu).

Väzba na cieľ: A.2 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obce Kolíňany a Žirany

Náklady: 400 tis. €

Financovanie: obce, Environmentálny fond / eur. fondy

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti: čistenie 100% odpadových vôd s kapacitnou rezervou 10%

A.2.2 Doriešenie odvedenia dažďových vôd

Opis: Pre zabezpečenie ochrany pred vodami z intenzívnych zrážok sa dobuduje zberný dažďový rigol z lokality Mokrina, za skádkou až k lokalite Bóroš, prípadne aj v ďalších lokalitách v starej časti obce.

Väzba na cieľ: A.2 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti:

A.2.3 Elektrifikácia vinohradov

Opis: Na základe pripraveného a odsúhlaseného projektu sa vybudujú elektrické rozvody vo vinohradoch.

Väzba na cieľ: A.2 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so ZSE, a.s.

Náklady: 150 tis. €

Financovanie: ZSE, a.s.

Obdobie realizácie: I. sled (2009)

Indikátory úspešnosti: napojenie 100% objektov vinohradov na elektrickú sieť

A.3.1 Úplná rekultivácia skládky odpadu

Opis: Skládku komunálneho odpadu situovanú medzi cintorínom a kostolným návrším je potrebné rekultivovať a navrhnúť vhodné nové využitie tejto plochy – pre verejnú zeleň.

Väzba na cieľ: A.3 Efektívne a ekologické riešenie problémov s odpadom

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 400 tis. €

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti:

A.3.2 Zavedenie kompostovania biologického odpadu

Opis: Obec vymedzí vhodnú plochu pre kompostovisko (na mieste rekultivovanej skládky). Vytvorením priestorových podmienok pre kompostovanie odpadu sa zvýši podiel odpadu, ktorý bude ďalej recyklovaný a zníži sa celkové množstvo produkovaneho komunálneho odpadu odvážaného na skládku.

Väzba na cieľ: A.3 Efektívne a ekologické riešenie problémov s odpadom

Zodpovedný subjekt: obec (v spolupráci so združením Ponitrianskeho regiónu)

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti: zníženie podielu nezhodnocovaného odpadu o 15%

A.4.1 Výsadba zelene v obci a okolí

Opis: Pre zvýšenie ekostabilizačných opatrení je potrebné zvýšiť podiel zelene a zlepšiť štruktúru využitia pôdy výsadbou plôch krajinnej a verejnej zelene. Na výsadbu líniovej zelene je vhodné využiť plochy pozdĺž hraníc honov, vodných tokov. Ekostabilizačné opatrenia by sa mali realizovať na základe krajinnoekologického plánu (vypracovaný ako súčasť územného plánu obce).

Väzba na cieľ: A.4 Zvýšenie estetických a krajinnoekologických kvalít územia

Zodpovedný subjekt: poľnohospodári a poľovné združenie v spolupráci s obcou

Náklady: 3300 € na rok 2009 (verejná zeleň v obci)

Financovanie: Environmentálny fond

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: revitalizácia/výsadba min 3 km líniovej zelene

A.4.2 Akcie spoločného skrášľovania obce

Opis: Zámerom je pokračovanie v každoročne organizovaných brigádach a účasť podporiť propagáciou v obecnom rozhlase, prípadne prostredníctvom informačného letáku, paralelnými súťažnými akciami a osvetovými aktivitami (napr. sprievodná akcia v spolupráci so ZŠ). V rámci brigád by sa uskutočnilo odstraňovanie odpadu v obci a katastri, čistenie verejných priestranstiev, výsadba zelene a pod.

Väzba na cieľ: A.4 Zvýšenie estetických a krajinnoekologických kvalít územia

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so ZŠ

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: I. sled - každoročne

Indikátory úspešnosti: min. 1 x ročne

4.1.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritu B – Rozvoj bývania, služieb a podnikania

B.1.1 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu

Opis: Zavedie sa systém motivácie občanov obce na začatie podnikania, zvlášť v segmente služieb pre obyvateľstvo a maloobchodných prevádzok (o ktoré je podľa dotazníkového prieskumu najväčší záujem). Ako nástroje motivácie do úvahy pripadajú: krátkodobé úľavy na dani z nehnuteľností, oslovenie potenciálnych podnikateľov z radov miestnych občanov.

Väzba na cieľ: B.1 Využitie a aktivizácia potenciálov pre podnikanie

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: vznik min. 5 nových prevádzok obchodu a služieb do r. 2013

B.1.2 Katalóg vhodných priestorov na podnikanie

Opis: Do katalógu budú so súhlasom vlastníkov zaradené rodinné domy, vhodné na prestavbu alebo náhradnú novú výstavbu pre účely občianskej vybavenosti. Obec zabezpečí medializáciu katalógu publikovaním na internetovej stránke.

Väzba na cieľ: B.1 Využitie a aktivizácia potenciálov pre podnikanie

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: II. sled/výhľad

Indikátory úspešnosti: vznik min. 5 nových prevádzok obchodu a služieb do r. 2013

B.2.1 Zabezpečenie sociálnej starostlivosti

Opis: V obci budú zabezpečené služby sociálnej starostlivosti pre obyvateľov – stála opatrovateľská a lekárska starostlivosť. Predpokladom je vytvorenie vhodných priestorov (v prípade dobudovania Centra soc. služieb).

Väzba na cieľ: B.2 Zavedenie nekomerčných služieb pre obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti:

B.3.1 Otvorenie nových stavebných obvodov pre výstavbu rodinných domov

Opis: Obec bude koordinovať aktivity súvisiace s otvorením nových stavebných obvodov a v spolupráci s investormi, resp. individuálnymi stavebníkmi zabezpečí výstavbu infraštruktúry v predstihu pred výstavbou rodinných domov v lokalitách, ktoré vymedzí územný plán obce pre individuálnu bytovú výstavbu:

- asistencia pri usporiadaní majetkových vzťahov
- výstavba kompletných inžinierskych sietí (vodovod, plynovod, elektrorozvody, kanalizácia)
- výstavba obslužných komunikácií, chodníkov

Väzba na cieľ: B.3 Podpora bytovej výstavby

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so stavebníkmi / vlastníkmi pozemkov

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, obec

Obdobie realizácie: II. sled/výhľad

Indikátory úspešnosti: nárast počtu obyvateľov obce na 1600 do roku 2013

B.3.1 Výstavba nájomných bytov

Opis: Pre výstavbu nájomných bytov vymedzí pripravovaný územný plán obce vhodné pozemky (predbežne na Vinohradskej ul.). Pre skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu, vznikne výstavbou bytových domov alternatíva voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov dostupných len pre

vyššie príjmové skupiny. Takto je možné stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Väzba na cieľ: B.3 Podpora bytovej výstavby

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: dotácie, úvery (ŠFRB)

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: min. 10 bytových jednotiek v nájomných bytoch do r. 2013

B.4.1 Spolupráca so SPU pri zavádzaní inovácií

Opis: Obec bude rozvíjať nové možnosti spolupráce s VPP SPU v rôznych oblastiach, najmä pri rozvoji cestovného ruchu (poskytovanie ubytovania), pri zavádzaní progresívnych technológií (spracovanie biomasy), realizácii výskumných a pedagogických aktivít na modelovom území obce a pod.

Väzba na cieľ: B.4 Podpora hospodárskych činností pre využitie prírodných zdrojov

Zodpovedný subjekt: VPP SPU v spolupráci s obcou

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: II. sled / výhľad

Indikátory úspešnosti:

B.4.2 Preskúmať možnosti využitia obnoviteľných zdrojov energie

Opis: Na základe meraní a komplexného posúdenia vplyvov na životné prostredie vytypovať vhodné plochy pre umiestnenie veterných elektrární.

Väzba na cieľ: B.4 Podpora hospodárskych činností pre využitie prírodných zdrojov

Zodpovedný subjekt: súkromný podnik. v spolupráci s obcou a dotknutými subjektmi

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti:

4.1.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritu C – Progresívna a otvorená samospráva, efektívna správa majetku obce

C.1.1 Zavádzanie prvkov e-governmentu

Opis: Miestna samospráva bude postupne zavádzať nové progresívne prvky e-governmentu, implementované prostredníctvom oficiálnej webstránky obce (usmerňované diskusné fóra, online súťaže, elektronické formuláre), informovanie obyvateľov prostredníctvom e-mailov alebo sms-správ.

Väzba na cieľ: C.1 Obojstranná komunikácia samosprávy s občanmi

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti: zapojenie aspoň 1/3 domácností

C.1.2 Kolíňanské rádio

Opis: Obec rozšíri vysielanie obecného rozhlasu o dlhšie informačno-zábavné bloky. Šírenie vysielania je možné klasickým obecným rozhlasom, výhľadovo aj prostredníctvom internetu.

Väzba na cieľ: C.1 Obojstranná komunikácia samosprávy s občanmi

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 500 €/rok

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti:

C.1.3 Udeľovanie ďakovných dekrétov / plakietsk občanom za prínos k rozvoju obce

Opis: Obec bude každoročne slávnostne oceňovať formou ďakovných dekrétov alebo plakietsk obyvateľov, ktorí sa najviac zaslúžili o rozvoj obce a všeobecne prospešné aktivity. Pre objektívne zhodnotenie prínosu nominovaných bude vymenovaná nezávislá komisia.

Väzba na cieľ: C.1 Obojstranná komunikácia samosprávy s občanmi

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 300 €/rok

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti:

C.2.1 Deň otvorených dverí na obecnom úrade

Opis: Na obecnom úrade sa uskutoční prezentácia práce úradu, s osobitným zameraním na najmladšiu generáciu občanov (deti ZŠ).

Väzba na cieľ: C.2 Samospráva otvorená občanom

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so ZŠ

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti: min. 70 návštevníkov

C.2.2 Vypracovanie základných eticko-právnych dokumentov pre samosprávu

Opis: Obec vypracuje súbor základných dokumentov usmerňujúcich činnosť zamestnancov a poslancov miestnej samosprávy – etický kódex pre činnosť miestnej samosprávy, organizačný poriadok a pracovný poriadok. Vybrané časti kódexu zverejní na internetovej stránke obce.

Väzba na cieľ: C.2 Samospráva otvorená občanom

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti:

C.2.3 Každoročné organizovanie verejných zhromaždení

Opis: Obec bude pokračovať v každoročnom organizovaní verejných zhromaždení (1-2x ročne) v podobe diskusných stretnutí na aktuálne témy rozvoja obce.

Väzba na cieľ: C.2 Samospráva otvorená občanom

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: každoročne

Indikátory úspešnosti: účasť min. 50 občanov

C.3.1 Dokončenie rekonštrukcie základnej a materskej školy

Opis: V nadväznosti na realizovanú nadstavbu objektu sa v 1. etape dobudujú priestory pre materskú školu, v 2. etape sa počíta s vybudovaním telocvične a kuchyne

Väzba na cieľ: C.3 Modernizácia verejných budov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 70 tis. € (1. etapa), 200 tis. € (2. etapa)

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti:

C.3.2 Modernizácia prevádzky obecnej knižnice

Opis: Zámerom je modernizovať prevádzku obecnej knižnice zavedením elektronického výpožičného systému, verejnosti prístupného internetu, zlepšením materiálno-priestorových podmienok.

Väzba na cieľ: C.3 Modernizácia verejných budov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I./II. sled

Indikátory úspešnosti: zvýšenie počtu návštevníkov knižnice o 25%

C.4.1 Vytvorenie obecného podniku verejnoprospešných služieb

Opis: Transformáciou súčasnej Drobnnej prevádzky vznikne príspevková organizácia s právnou subjektivitou – Podnik verejnoprospešných služieb (PVPS) obce Kolíňany.

Väzba na cieľ: C.4 Zefektívnenie verejnej správy a správy obecného majetku

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 30 tis. € (ročné náklady na činnosť PVPS)

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti:

C.4.2 Legalizácia obecných čiernych stavieb

Opis: Obec vyvinie úsilie pri vysporiadaní obecného majetku – verejných budov (amfiteáter, nadstavba ZŠ a i.), ako aj komunikácií, verejných priestranstiev a ďalších stavieb vybudovaných v nesúlade s legislatívou.

Väzba na cieľ: C.4 Zefektívnenie verejnej správy a správy obecného majetku

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti:

C.4.3 Účelové využitie stavby Centra sociálno-zdravotnej starostlivosti

Opis: Obec zabezpečí účelové využitie rozostavaného objektu Centra sociálno-zdravotnej starostlivosti.

Väzba na cieľ: C.4 Zefektívnenie verejnej správy a správy obecného majetku

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: verejno-súkromné zdroje

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti: odpredaj za trhovú cenu

C.4.4 Spracovanie pasportu cintorína

Opis: Pasport cintorína bude zahŕňať situačný plán so zakreslenými hrobovými miestami a ich elektronickou evidenciou, ako aj plán pochovávaní – návrh rozmiestnenia nových hrobových miest.

Väzba na cieľ: C.4 Zefektívnenie verejnej správy a správy obecného majetku

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti:

4.1.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritu D – Podpora identity obce a cestovného ruchu

D.1.1 Revitalizácia centra obce

Opis: Projekt sa uskutoční na obecných pozemkoch v centre obce na nám. L.A. Aranya. V rámci projektu sa upraví zeleň, doplnia prvky drobnej architektúry – lavičky, smetné koše a rezervuje sa plocha pre výstavbu centra služieb (zariadenia občianskej vybavenosti).

Väzba na cieľ: D.1 Atraktívne verejné priestory

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so súkrom. subjektmi

Náklady: 300–600 tis. €

Financovanie: eur. fondy, obec

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: revitalizácia 8000 m² verejných priestranstiev

D.1.2 Koncepcia jednotného vizuálneho štýlu

Opis: Predmetom projektu je vytvorenie tzv. dizajn manuálu prezentujúceho ucelený vizuálny štýl prvkov drobnej architektúry (lavičky, smetné koše, osvetľovacie telesá) a informačných systémov obce (informačné a navigačné tabule, webstránka, verejné listiny).

Väzba na cieľ: D.1 Atraktívne verejné priestory

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 3000 €

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti:

D.1.3 Osadenie informačných a navigačných tabulí

Opis: Pre zlepšenie propagácie obce a jej zaujímavostí je vhodné na verejnom priestranstve v centre obce, prípadne aj v ďalších uzlových lokalitách (napr. Be-majer, pri cintoríne), umiestniť navigačné a informačné tabule. Informačné tabule by obsahovali najdôležitejšie informácie o obci, jej histórii, zaujímavostiach. Text by mal byť doplnený obrázkami, fotografiami, orientačnou mapou.

Väzba na cieľ: D.1 Atraktívne verejné priestory

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 2000 € / 1 tabuľa

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I. sled

Indikátory úspešnosti: –

D.2.1 Archeologické prieskumy pohrebiska pri kostole a vytvorenie parku sv. Štefana

Opis: Obec uskutoční archeologické prieskumy lokality starého pohrebiska. Následne zabezpečí revitalizáciu okolia kostola v podobe symbolického parku sv. Štefana.

Väzba na cieľ: D.2 Využitie tradícií a kultúrno-historických a prírodných hodnôt v rozvoji cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 4000 €

Financovanie: obec, štátny rozpočet

Obdobie realizácie: II. sled/výhľad

Indikátory úspešnosti: –

D.2.2 Prezentácia vinohradníckej tradície

Opis: Miestni vinohradníci by mali vytvoriť vinohradnícky spolok, ktorý by napomáhal presadzovať ich záujmov a najmä využití vinohradníckej tradície pri rozvoji kultúrno-spoločenských aktivítach a rozvoji agroturistiky – otvorenie referenčnej vínnej pivnice aj pre návštevníkov, obnovenie slávností sv. Urbana. Iniciačným krokom je oslovenie/poverenie organizačne schopnej osoby spomedzi miestnych vinohradníkov.

Väzba na cieľ: D.2 Využitie tradícií a kultúrno-historických a prírodných hodnôt v rozvoji cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: vinohradníci

Náklady: -

Financovanie:

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: participácia aspoň 1/2 vinohradníkov na prezentácii vinohradníckych tradícií

D.2.3 Centrum agroturistiky na majeroch

Opis: Poloha obce v blízkosti centier rekreácie a poľnohospodárske tradície regiónu predstavujú predpoklady pre rozvoj agroturistiky. Vznik a prevádzkovanie agroturistickej farmy závisí od iniciatívy súkromných subjektov podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva. Zo strany obce je vhodné túto aktivitu podporiť organizovaním podujatí oživujúcich tradície – kultúrno-spoločenských alebo gastronomických podujatí so súťažnými akciami a zábavným programom.

Väzba na cieľ: D.2 Využitie tradícií a kultúrno-historických a prírodných hodnôt v rozvoji cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: poľnohosp. subjekty, VPP SPU

Náklady:

Financovanie: súkrom. zdroje

Obdobie realizácie: II. sled/výhľad

Indikátory úspešnosti:

D.3.1 Vyznačenie podzoborskej regionálnej cyklotrasy

Opis: V spolupráci s okolitými obcami Regionálneho združenia obcí Podzoborského regiónu sa navrhuje vyznačenie cyklotrasy Nitra – Štitáre – Kolíňany – majere – Beladice. Trasa môže byť vedená po ceste III. triedy a ďalej po účelovej ceste cez k.ú. obce Kolíňany.

Väzba na cieľ: D.3 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: –

D.3.2 Vybudovanie rozhľadne na Kolíňanskom vrchu

Opis: Zámerom je vybudovať na vrchole Kolíňanského vrchu turistickú rozhľadňu.

Väzba na cieľ: D.3 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: –

D.3.3 Vyznačenie náučného / turistického chodníka na Kolíňanský vrch a do vinohradov

Opis: Značkový náučný chodník bude z obce sprístupňovať najvýznamnejšie zaujímavosti obce – Kolíňanský vrch (s budúcou atrakciou – rozhľadňou) a vinohrady, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za chránený areál.

Väzba na cieľ: D.3 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: zvýšenie počtu návštevníkov obce o 25%

D.4.1 Zriadenie informačného centra v rámci mikroregiónu

Opis: V obci Kolíňany, prípadne v jednej zo susediacich obcí, bude zriadené turistické informačné centrum s pôsobnosťou aj pre ďalšie obce združenia Podzoborských obcí.

Väzba na cieľ: D.4 Propagácia obce a mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: združenie Podzoborských obcí

Náklady:

Financovanie: eur. fondy

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: zvýšenie návštevnosti obce o 25%

D.4.2 Rozširovanie spektra propagačných materiálov – kalendár o obci, film / DVD o obci

Opis: Obec pripraví ďalšie propagačno-informačné materiály, ktoré bude distribuovať prostredníctvom turistických informačných centier, na spoločenských podujatiach, prostredníctvom internetovej stránky.

Väzba na cieľ: D.4 Propagácia obce a mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, sponzori

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: zvýšenie návštevnosti obce o 25%

4.1.5 Opatrenia a aktivity pre Prioritu E – Možnosti v oblasti kultúrno-spoločenského život a športu

E.1.1 Vyčlenenie klubových priestorov pre mládež

Opis: Obec vyčlení pre klubové aktivity mládeže vhodnú miestnosť polyfunkčného charakteru. Vhodné je klub integrovať napr. s kaviarňou / internetovým klubom. Za aktivity mládeže a správu klubových priestorov by mala byť určená zodpovedná osoba.

Väzba na cieľ: E.1 Fungujúce organizačné štruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti: pokles prípadov vandalizmu o 25%

E.1.2 Ustanovenie funkcie organizátora kultúrno-spoločenského života

Opis: Obec osloví aktívneho jednotlivca so záujmom o kultúru a s organizačnými schopnosťami, ktorý bude pomáhať pri organizovaní kultúrneho života v obci (podujatí) a formovaní miestnej kultúry.

Väzba na cieľ: E.1 Fungujúce organizačné štruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti:

E.2.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života

Opis: Organizačné štruktúry zodpovedné za oblasť kultúry budú zostavovať pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových a vekových skupín obyvateľov. Potrebne je udržanie a podporovanie tradičných a osvedčených aktivít, pri každoročnej inovácii a obmene niektorých podujatí.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, granty, sponzori

Obdobie realizácie: priebežne

Indikátory úspešnosti: aspoň 10 podujatí ročne

E.2.2 Usporiadanie ťažiskového podujatia regionálneho dosahu

Opis: Vzhľadom ku kapacitám miestneho amfiteátra je možné v obci poriadať väčšie podujatia, napr. hudobný / folklórny festival.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec (v spolupráci s okolitými obcami)

Náklady: –

Financovanie: obec, granty, sponzori

Obdobie realizácie: každoročne

Indikátory úspešnosti: poriadanie aspoň 1 ťažiskového podujatia ročne

E.2.3 Organizovanie súťaží pre obyvateľov

Opis: Dôležité je budovať vzťah obyvateľov a najmä mladej generácie k obci, v ktorej žijú – vhodným prostriedkom je organizovanie rôznych súťažných akcií. Námety: športové súťaže v rôznych disciplínach, súťaž o najkrajšie upravenú predzáhradku, súťaž pre

drobnopestovateľov ovocia a zeleniny, súťaž o najzaujímavejšiu fotografiu z diania v obci – využiť aj internetovú stránku pre hlasovanie obyvateľov.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: I. sled - priebežne

Indikátory úspešnosti: počet účastníkov súťaží spolu – min. 40

E.2.4 Organizovanie letnej školy

Opis: Obec v spolupráci so ZŠ počas letných prázdnin zorganizuje pre deti letnú školu (letnú tvorivú dielňu / tábor). Ako vedúcich môže angažovať študentov VŠ.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled - každoročne

Indikátory úspešnosti: počet účastníkov letnej školy – min. 30

E.2.5 Kalendár kultúrnych a spoločenských podujatí

Opis: Obec v spolupráci s miestnymi organizáciami a okolitými obcami by bolo vhodné vydávať Kalendár podujatí so zoznamom kultúrnych, spoločenských a športových podujatí, ktorý by sa mohol distribuovať aj v okolitých obciach.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so Združením Podzoborských obcí

Náklady: 1000 €/ročne

Financovanie: sponzori

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: zvýšenie účasti na kult.-spol. podujatiach o 25%

E.2.6 Rok veľkých osláv 900. výročia

Opis: Oslavy okrúhleho výročia (900 rokov) prvej písomnej zmienky o obci Kolíňany budú zahŕňať mnohé aktivity, rozložené počas dlhšieho obdobia – niekoľko mesiacov pred vyvrcholením osláv sa uskutočnia rôzne akcie, ktoré by vzbudili záujem a očakávania verejnosti.

Väzba na cieľ: E.2 Bohatý a pestrý program podujatí pre obyvateľov obce i mikroregiónu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 10 tis. €

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled (2013)

Indikátory úspešnosti: počet návštevníkov: 1000

E.3.1 Rozšírenie športového areálu o nové ihriská

Opis: Športový areál na západnom okraji obce sa rozšíri o nové športoviská, ihriská, prípadne krytý objekt s telocvičňou.

Väzba na cieľ: E.3 Dobudovanie možností pre športové a voľnočasové aktivity

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, súkrom. zdroje

Obdobie realizácie: výhľad

Indikátory úspešnosti:

E.3.2 Vybudovanie detských ihrísk

Opis: Obec vo vytypovaných 3-4 lokalitách, rovnomerne rozmiestnených v rámci obce, vybuduje detské ihriská vybavené pieskoviskom, hojdačkami a ďalšími atrakciami pre deti.

Väzba na cieľ: E.3 Dobudovanie možností pre športové a voľnočasové aktivity

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 3000 € / 1 ihrisko (3300 € na rok 2009)

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: II. sled

Indikátory úspešnosti: vytvorenie min. 1000 m² hracích plôch

4.2 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych rámcových projektov v podobe akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné sformovať organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov. Takouto organizačnou štruktúrou môže byť napríklad špeciálna pracovná skupina. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty a opatrenia, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že väčšina projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny. Ďalšie praktické aspekty činnosti pracovnej skupiny sú opísané v poslednej kapitole programovej časti.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v predchádzajúcej kapitole, kde je pre každý projekt stanovený subjekt zodpovedný za realizáciu, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec. Ďalšími významnými partnermi pri naplňaní rozvojovej stratégie budú:

- miestni podnikatelia
- miestne spolky a organizácie

Viaceré projekty a opatrenia majú regionálny dosah a nie je možné realizovať ich bez partnerstva/spolupráce s inými obcami alebo inými externými subjektmi ako napríklad:

- združenia obcí, miestna akčná skupina Leader
- regionálna samospráva a nepodnikateľské subjekty (Nitriansky samosprávny kraj, RRA)
- centrálné orgány štátnej správy (MVRR, MŽP)
- potenciálni investori

4.3 Časový harmonogram realizácie

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 6 definované približné obdobia realizácie. Časový harmonogram realizácie rozlišuje 3 obdobia:

- I. sled (2009-2010)
- II. sled (2011-2013)
- výhľad (po roku 2013)

4.4 Finančné zabezpečenie realizácie a finančný plán

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v programovej časti definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Okrem toho pre vybrané kľúčové projekty, ktoré budú mať hlavný dopad na rozvoj obce a predpokladá sa ich kofinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, bude pripravený podrobnejší rozpis nákladov v podobe finančnej tabuľky, vyhotovenej podľa metodologickej príručky MVRR. Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne, vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kolíňany, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým z fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu obce pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií. Od roku 2006 sa obnovili možnosti získania grantov na projekty zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia z Environmentálneho fondu. Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ v skrátenom programovom období

2004-2006. Regionálna politika EÚ sa usiluje vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity – prostredníctvom štrukturálnych fondov:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Kolíňany sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF a EAGGF. Keďže obec je pre programové obdobie 2007-2013 zaradená ako kohézny pól rastu, bude sa môcť samostatne uchádzať o prostriedky z fondu ERDF, ako aj z fondu EAGGF – prostredníctvom partnerstva na úrovni mikroregiónu. Zdroje z ESF budú využívané v menšej miere a nepriamo, prostredníctvom ÚPSVaR na podporu tvorby pracovných miest a využitie nezamestnaných na verejnoprospešné činnosti. Okrem štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu poskytuje EÚ aj možnosť uchádzať sa o prostriedky z iniciatívy INTERREG III, ktorá podporuje projekty cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov.

V programovom období na roky 2007-2013 ustanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007–2013. Kohézna politika EÚ sa má uskutočňovať sústredením intervencií z fondov na tri hlavné ciele:

- konvergenciu
- regionálnu konkurencieschopnosť a zamestnanosť
- európsku územnú spoluprácu

Oproti minulému programovému obdobiu sa počet operačných programov zvyšuje na 11:

- Regionálny operačný program
- OP Bratislavský kraj
- OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- OP Životné prostredie
- OP Doprava
- OP Vzdelávanie
- OP Výskum a vývoj
- OP Zdravotníctvo
- OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
- OP Informatizácia spoločnosti

- OP Technická pomoc

Finančná tabuľka na programové obdobie 2007-2013 pre vybrané projekty*

Rok / Opatrenie (projekt)	Opráv. náklady v tis. Sk A=B+H+ CH	Verejné zdroje						Súkrom. zdroje H	EIB CH
		VZ spolu B=C+D	Fond EÚ C	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu D=E+F+G	Štátny rozpočet E	Regionál. zdroje F	Miestne zdroje G		
2009 Σ									
2010 Σ									
2011 Σ									

Rok / Opatrenie (projekt)	Opráv. náklady v tis. Sk A=B+H+ CH	Verejné zdroje						Súkrom. zdroje H	EIB CH
		VZ spolu B=C+D	Fond EÚ C	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu D=E+F+G	Štátny rozpočet E	Regionál. zdroje F	Miestne zdroje G		
2012 Σ									
2013 Σ									
Spolu Σ									

* tabuľka sa upresní na základe detailných rozpočtov projektov

4.5 Určenie indikátorov úspešnosti

Indikátory úspešnosti sú priradené k aktivitám, opatreniam a rámcovým projektom v kap. 4.1. Indikátory úspešnosti majú zväčša charakter kvantitatívnych (merateľných) ukazovateľov definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť, aby bolo možné považovať nadradené strategické ciele za splnené. V prípade, ak nie je účelné posudzovať ich splnenie prostredníctvom kvantitatívnych charakteristík, sú určené kvalitatívne (opisné) ukazovatele, resp. ich možno považovať za splnené, ak sa realizovali v rozsahu opísanej aktivity/projektu v stanovenom čase (v tomto prípade nie sú merateľné ukazovatele osobitne definované).

Indikátory úspešnosti sú podkladom pre monitorovanie plnenia strategického plánu.

4.6 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu

Monitorovanie plnenia strategického plánu

Úloha monitorovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov) bude delegovaná na organizačné štruktúry (pracovnú skupinu) zodpovedné za implementáciu strategického plánu.

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach približne raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Príprava operatívnych plánov na nasledujúci kalendárny rok

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame pripraviť operatívny plán. Operatívny plán by pre jednotlivé aktivity, opatrenia a rámcové projekty podrobne definoval úlohy a kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov. Verejnosť by mala byť o plnení ročných operačných plánov informovaná formou každoročných správ.

Sledovanie úspešnosti plnenia programového dokumentu a jeho aktualizácia

Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne završené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí plánovacieho horizontu v roku 2013 sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať

i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení a aktivít s prioritami a opatreniami nových sektorových operačných programov, ako aj nové možnosti financovania projektov a tomu prispôbiť výber nových projektov.

Dokladovanie súladu projektu / aktivity s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

V prípade uchádzania sa o finančnú podporu na projekty z fondov Európskej Únie a z iných verejných fondov je obvykle potrebné dokladovať súlad projektu s cieľmi a opatreniami miestnej rozvojovej stratégie, ktorým je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Súlad dokladujú žiadatelia z verejného sektora (obec), ako aj zo súkromného sektora (podnikatelia).

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja sa odporúča oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ. Tieto projekty by mali byť zaradené do pravidelne aktualizovanej prílohy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, ktorá má charakter zásobníka projektov obcí.

5. Prílohy – Väzby na nadradené plánovacie a programové dokumenty

5.1 Väzby programového dokumentu na prioritné osi a opatrenia Regionálneho operačného programu

Ciele, aktivity a projekty navrhnuté v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kolíňany nadväzujú na ciele, prioritné osi a konkrétne aktivity Regionálneho operačného programu, prostredníctvom ktorého sa bude realizovať finančná pomoc pre obce definované ako kohézne póly rastu. V Regionálnom operačnom programe (v zmysle finálnej verzie dokumentu schválenej EK 24. 9. 2007) sú zahrnuté nasledujúce aktivity, viazané na prioritné osi:

Prioritná os 1 – Infraštruktúra vzdelávania

Cieľ prioritnej oblasti 1: Zvýšenie úrovne poskytovaných služieb v oblasti vzdelávania

Podporované aktivity*:

- intervencie do stavebných objektov zamerané na odstránenie nevyhovujúceho stavebno-technického stavu a na obstaranie ich vybavenia, vrátane IKT vybavenia pri všetkých typoch škôl
- podpora aktivít na odstránenie nevyhovujúcich podmienok pre imobilných užívateľov a zníženie vysokej energetickej náročnosti prevádzky
- podpora predškolských zariadení identifikovaných v miestnych rozvojových stratégiách v póloch rastu, pričom podpora je realizovaná formou kapacitného rozširovania existujúcich materských škôl a ich rozširovania o detské jasle, vrátane obstarania príslušného vybavenia
- podpora intervencií do stavebných objektov základných škôl v póloch rastu s počtom žiakov nad 200, vrátane obstarania príslušného vybavenia
- podpora rozširovania základných škôl v póloch rastu s počtom žiakov nad 200 o triedy materských škôl, vrátane obstarania príslušného vybavenia
- podpora intervencií do stavebných objektov a vybavenia všeobecných stredných škôl s počtom žiakov nad 200 so zameraním na zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu
- podpora intervencií do stavebných objektov a do vybavenia stredných škôl s odborným zameraním za účelom zvyšovania odbornosti a konkurencieschopnosti ich absolventov na trhu práce, pričom podporované sú trendy racionalizácie siete zariadení (napríklad združovanie škôl)
- podpora zariadení vzdelávacej infraštruktúry v územiach s výrazne zastúpenými marginalizovanými rómskymi komunitami, a to bez uplatňovania princípov územnej koncentrácie ako nástroj podpory rovnosti príležitostí
- podpora základných a stredných škôl v inovačných póloch rastu s potenciálom vytvárania podmienok pre celoživotné vzdelávanie
- podpora špeciálnych typov škôl a školských zariadení pre znevýhodnené skupiny ako nástroj podpory rovnosti príležitostí
- intervencie do vzdelávacej infraštruktúry musia zohľadňovať trvalú udržateľnosť životného prostredia a zameriavať sa na znižovanie energetickej náročnosti budov
- cieľom intervencií je aj inklúzia detí s obmedzenou mobilitou najmä odstraňovaním stavebných bariér

*Relevantné aktivity sú označené podčiarknutím

Prioritná os 2 – Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Cieľ prioritnej oblasti 2: Zvýšenie úrovne poskytovaných služieb v sociálnej oblasti

Podporované aktivity*:

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- budovanie zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- obstaranie vybavenia, vrátane IKT vybavenia zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v nadväznosti na ich rekonštrukciu, rozširovanie, modernizáciu a budovanie.
- intervencie do stavebných objektov zamerané na odstránenie nevyhovujúceho stavebno-technického stavu, resp. budovanie nových objektov a na obstaranie ich vybavenia, vrátane IKT vybavenia
- podpora aktivít na odstránenie nevyhovujúcich podmienok pre imobilných užívateľov a zníženie vysokej energetickej náročnosti prevádzky
- podpora zariadení typu domov dôchodcov, DSS pre dospelých, DSS pre deti, zariadenia opatrovateľskej starostlivosti s kapacitou od 50 klientov pri dodržaní minimálnych plošných štandardov a poskytovaní doplnkových služieb (napríklad stravovanie, prítomnosť zdravotnej služby, záujmové aktivity pre klientov
- podpora zariadení, ktoré v záujme ekonomickej udržateľnosti a v zmysle platnej legislatívy kombinujú viaceré typy služieb, prípadne poskytujú služby viacerým cieľovým skupinám, prípadne kombinujú ústavnú, dennú a týždennú starostlivosť
- podpora budovania nových zariadení vyššie uvedených charakteristík, a to v póloch rastu s počtom obyvateľov nad 5000, ktoré zabezpečujú väčšiu obslužnosť územia
- podpora komunitných centier aj mimo pólov rastu v prípade zariadení zameraných na posilňovanie sociálnej inklúzie marginalizovaných rómskych komunít

*Z hľadiska obce Kolíňany nie sú v danej prioritnej osi žiadne relevantné aktivity

Prioritná os 3 – Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu

Cieľ prioritnej oblasti 3: Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu

Podporované aktivity*:

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni (galérií, knižníc a múzeí)
- revitalizácia nevyužitých, resp. nevhodne využitých nehnuteľných kultúrnych pamiatok v území vo vlastníctve verejného sektora s využitím na rozšírenie činnosti pamäťových a fondových inštitúcií a ich využitia v kultúrno-poznávacom cestovnom ruchu, v odôvodnených a výnimočných prípadoch je možné revitalizované pamiatky využívať na kultúrno-spoločenské a osvetové účely
- obstaranie vybavenia pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni a kultúrno-spoločenských a osvetových zariadení v nadväznosti na ich rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu, obstaranie IKT vybavenia
- podpora nekomerčnej verejnej infraštruktúry (verejné priestranstvá, parkoviská, orientačné tabule, chodníky, odpočívadlá, verejné WC atd.) priľahlej k strediskám cestovného ruchu s celoročným využitím v územiach s medzinárodným a národným významom a územiach v regióne vyššej kategórie ako príslušný región
- podpora prezentácie cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni, vytváranie a podpora existujúcich turisticko-informačných kancelárií, vytváranie partnerstiev na úrovni samospráv a súkromného sektora a regionálnych klastrov
- podpora tvorby ucelenej ponuky produktov cestovného ruchu s dôrazom na efektívne využitie prírodného a kultúrneho potenciálu prostredníctvom prípravy kultúrno-poznávacích turistických trás na územiach s medzinárodným a národným významom a územiach v regióne vyššej kategórie ako príslušný región.

*Relevantné aktivity sú označené podčiarknutím

Prioritná os 4 – Regenerácia sídiel

Cieľ prioritnej oblasti 4: Zvýšenie konkurencieschopnosti sídiel a zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev

Podporované aktivity*:

- úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene
- výstavba a rekonštrukcia verejných osvetlení
- výstavba a rekonštrukcia chodníkov a cyklistických trás
- rekonštrukcia miestnych komunikácií
- rekonštrukcia mostov a lávok v nadväznosti na realizáciu investičných aktivít zameraných na miestne komunikácie, chodníky a cyklistické trasy
- rekonštrukcia a výstavba zastávok
- rekonštrukcia a výstavba verejných WC
- úprava a regulácia povodí v zastavaných územiach obcí a miest, a to výlučne v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít (podmienkou je súhlasné stanovisko SVP, š.p.)
- opodstatnená rekonštrukcia inžinierskych sietí (kanalizácií a vodovodov), a to výlučne v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít regenerácie.

*Relevantné aktivity sú označené podčiarknutím

Poznámka: Intervencie sú realizované výlučne v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou týchto sídiel, so zameraním na centrálnu verejnú priestranstvá. Minimálny rozsah oprávnených operácií v rámci jedného samostatného dopytovo orientovaného projektu regenerácie sídiel zahŕňa aspoň štyri z uvedených operácií

Prioritná os 5 – Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov

Cieľ prioritnej oblasti 5: Zvýšenie úrovne dopravnej obslužnosti regiónov

Podporované aktivity*:

- rekonštrukcia ciest II. a III. triedy na území cieľa Konvergencia
- rekonštrukcia a budovanie dopravných subsystémov zabezpečujúcich zvyšovanie úrovne dopravných, bezpečnostných a environmentálnych aspektov

*Relevantné aktivity sú označené podčiarknutím

Poznámka: Oprávnenými prijímateľmi sú len samosprávne kraje

5.2 Väzby programového dokumentu na priority a opatrenia PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja

Ciele, aktivity a projekty navrhnuté v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kolíňany prispievajú k naplneniu nasledujúcich priorít, opatrení a relevantných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (aktualizácia na roky 2008 – 2013):

OS I. Hospodárstvo

Priorita : Veda, výskum, inovácie
(žiadne relevantné opatrenia)

Priorita : Priemysel a služby

Špecifický cieľ 4 Rozvoj a podpora priemyselných parkov a podnikateľských zón

Opatrenie 4.1 Koncepčný rozvoj priemyselných parkov a priemyselných zón v území Nitrianskeho kraja

Opatrenie 4.2 Vytvorenie systému komplexnej podpory priemyslových zón v kraji

Špecifický cieľ 5 Podpora rozvoja priemyselných odvetví s vyššou tvorbou pridanej hodnoty

Špecifický cieľ 6 Podpora malého a stredného podnikania

Priorita : Cestovný ruch

Špecifický cieľ 7 Skvalitnenie služieb a infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu

Opatrenie 7.1 Rozvoj siete cykloturistických trás

Opatrenie 7.2 Skvalitnenie materiálnej základne pre rozvoj cestovného ruchu s väzbou na vodné toky, vodné plochy a využitie geotermálnych prameňov

Opatrenie 7.3 Podpora rozvoja vidieckeho cestovného ruchu využitím existujúcich zariadení vidieckeho osídlenia, poľnohospodárskych podnikov a gazdovských dvorov.

Opatrenie 7.4 Budovanie a rozvoj informačných systémov cestovného ruchu

Špecifický cieľ 8 Vytvorenie konkurencieschopných produktov cestovného ruchu a ich propagácia

Opatrenie 8.1 Zvyšovanie kvality služieb cestovného ruchu prostredníctvom rozvoja ľudských zdrojov, zavádzaním moderných nástrojov a metód zvyšujúcich atraktivitu zariadení

Priorita : Cestovný ruch

Opatrenie 8.2 Podpora rozvoja špecifických foriem a produktov cestovného ruchu

Opatrenie 8.3 Podpora propagácie cestovného ruchu v kraji

Priorita : Pôdohospodárstvo

Špecifický cieľ 9 Stabilizácia podnikateľskej štruktúry podnikov sektoru pôdohospodárstva prostredníctvom modernizácie technického a technologického vybavenia

Špecifický cieľ 10 Rozvoj horizontálnej spolupráce prvovýrobcov a vertikálnej spolupráce s kľúčovými dodávateľmi a odberateľmi

Špecifický cieľ 11 Špecifická podpora diverzifikácie výroby malých a stredných poľnohospodárskych podnikov vo väzbe na miestne zdroje

OS II. Životné prostredie a udržateľný rozvoj územia

Priorita : Ochrana zložiek životného prostredia

Špecifický cieľ 12 Obnova prirodzeného stavu malých a stredne veľkých vodných tokov a podpora realizácie opatrení proti vzniku povodní.

Špecifický cieľ 13 Zlepšenie kvality povrchových a podpovrchových vôd budovaním kanalizačných sietí a čistiarní odpadových vôd, skvalitnenie systému zásobovania pitnou vodou a monitorovanie vodných zdrojov.

Špecifický cieľ 14 Zníženie ekologickej záťaže prostredia zavádzaním efektívnych systémov odpadového hospodárstva a realizácia opatrení na ochranu ovzdušia

Opatrenie 14.1 Rozvoj zariadení na zhodnocovanie odpadov, znižovanie množstva odpadov

Opatrenie 14.2 Ekologická likvidácia nevyužitelných odpadov vrátane nebezpečných odpadov

Opatrenie 14.3 Separovaný zber

Opatrenie 14.4 Eliminácia negatívnych vplyvov starých environmentálnych záťaží vrátane skládok odpadov

Opatrenie 14.5 Realizácia aktivít a programov eliminujúcich negatívne vplyvy zdrojov znečistenia na kvalitu ovzdušia.

Špecifický cieľ 15 Ochrana prirodzených biotopov živočíchov a rastlín, skvalitnenie systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu

Opatrenie 15.1 Ochrana prirodzených biotopov a druhových spoločenstiev, zachovávanie a sprístupňovanie významných prírodných krajinných prvkov.

Opatrenie 15.2 Environmentálna osвета, propagácia, posilňovanie spolupráce v oblasti ochrany prírody a krajiny

Priorita : Udržateľný rozvoj krajiny

Špecifický cieľ 16 Koncepčné usmerňovanie procesu suburbanizácie, zvyšovanie počtu pozemkov s vyriešenými majetko-právnymi vzťahmi

Opatrenie 16.1 Koncepčné usmerňovanie procesu suburbanizácie v súlade s ÚPN VÚC NK a ďalšími strategickými dokumentami.

Opatrenie 16.2 Zvyšovanie výmery pozemkov s vyriešenými vlastníckymi vzťahmi

OS III. Ľudské zdroje

Priorita : Vzdelávanie a trh práce

Špecifický cieľ 17 Zlepšenie profesijnej prípravy mládeže a odborného vzdelávania pracovníkov podporou spolupráce inštitúcií a štruktúr zabezpečujúcich väzby medzi vzdelávacou sférou a trhom práce

Špecifický cieľ 18 Zlepšenie podmienok pre zamestnávanie marginalizovaných skupín obyvateľstva

Opatrenie: 18.2 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne marginalizovaných skupín obyvateľstva a osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami, so zreteľom na vzdelávanie a osobnostný rozvoj detí.

Špecifický cieľ 19 Rozvinutie systému celoživotného vzdelávania

Opatrenie 19.1 Rozvoj celoživotného vzdelávania

Opatrenie 19.2 Zvyšovanie adaptability pracovníkov, podpora tvorby nových pracovných miest

Špecifický cieľ 20 Zvyšovanie kvality života obyvateľov rozvinutím preventívnych programov

Opatrenie 20.1 Vzdelávanie detí a mládeže v oblasti prevencie sociálno-patologických javov

Opatrenie 20.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity

Opatrenie 20.3 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti

Priorita : Sociálna infraštruktúra

Špecifický cieľ 21 Všeobecný rozvoj školstva, podpora modernizácie a optimalizácie infraštruktúry vzdelávania, zlepšenie podmienok vzdelávania

Opatrenie 21.1 Rozvoj a modernizácia školskej infraštruktúry, optimalizácia školskej siete

Opatrenie 21.2 Modernizácia systému vzdelávania, podpora vzdelávacích projektov a aktivít zameraných ďalší rozvoj a skvalitnenie vzdelávacieho procesu na školách

Špecifický cieľ 22 Zabezpečenie potrebných kapacít zdravotných a sociálnych služieb na celom území kraja, ich vzájomnej previazanosti, zlepšenie podmienok pre ich efektívne hospodárenie.

Opatrenie 22.1 Zvýšenie dostupnosti a kvality sociálnej infraštruktúry miest a obcí

Opatrenie 22.2 Zvýšenie dostupnosti a kvality zariadení zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov kraja

Špecifický cieľ 23 Stimulácia rozvoja služieb v domácom prostredí, rozvoj komunitných centier a respitnej starostlivosti

Opatrenie 23.1 Budovanie zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Špecifický cieľ 24 Podpora bývania pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva

Opatrenie 24.1 Podpora rozvoja bývania s osobitným zreteľom na zlepšenie bytovej otázky sociálne slabších skupín obyvateľstva

Špecifický cieľ 25 Rozvoj infraštruktúry, technických prostriedkov, inštitúcií a aktivít pre záujmovú činnosť obyvateľov

Opatrenie 25.1 Podpora voľnočasových aktivít

Opatrenie 25.2 Zvýšenie úrovne poskytovania služieb v oblasti kultúry a športu

Opatrenie 25.3 Starostlivosť o kultúrne dedičstvo v regióne

OS IV. Dopravná a technická infraštruktúra

Priorita 4.A : Nadregionálna dopravná infraštruktúra

Špecifický cieľ 26 Prepojenie územia na medzinárodné dopravné siete európskeho významu

Opatrenie 26.1 Napojenie regiónu na transeurópsku dopravnú sieť

Priorita 4.B : Regionálna a miestna infraštruktúra

Špecifický cieľ 27 Modernizácia a údržba regionálnej dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 27.1 Výstavba a modernizácia ciest II. a III. triedy

Opatrenie 27.2 Modernizácia železničnej siete regionálnych tratí a železničných prostriedkov verejnej dopravy

Špecifický cieľ 28 Integrácia dopravných systémov zabezpečujúcich dopravnú dostupnosť celého územia

Špecifický cieľ 29 Podpora rozširovania a modernizácie technickej infraštruktúry

Špecifický cieľ 30 Diferencované zvýšenie atraktivity obcí a miest

Opatrenie 30.1 Zvyšovanie úrovne a bezpečnosti verejných priestranstiev vrátane budovania miestnych komunikácií a nadväzujúcich zariadení (napr. lávky, chodníky pre chodcov, cyklistov), revitalizácia mestských oddychových zón, parkov, prvkov verejnej zelene a drobnej architektúry.

Priorita : Moderné manažérske postupy v regionálnej a miestnej samospráve

Špecifický cieľ 33: Zvyšovanie kvality služieb miestnej a regionálnej samosprávy

Opatrenie 33.1 Rozvoj elektronizácie a integrovaných informačných systémov v samospráve – regionálnej a miestnej

Opatrenie 33.2 Vytvorenie systému odborného vzdelávania v samospráve

Opatrenie 33.3 Implementácia metód kontrolingu, benchmarkingu a systémov riadenia kvality v samospráve

OS V. Spolupráca, partnerstvo, regionálny manažment

Priorita : Územná a medziregionálna spolupráca

Špecifický cieľ 31 Podpora inštitucionálnej medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce zahrňujúcej aj projektovú časť

Špecifický cieľ 32 Rozvoj všestrannej spolupráce medzi regionálnymi partnermi na území kraja pri uskutočňovaní rozvojových zámerov orientovaných na zmierňovanie regionálnych disparít

Opatrenie 32.1 Podpora rozvoja vidieckych mikroregiónov a budovanie partnerstva pre integrovaný prístup k rozvoju vidieka, zahrňujúce aj oblasti vzdelávania a informovania

Opatrenie 32.2 Vypracovanie strategických a koncepčných rozvojových dokumentov, akčných plánov

